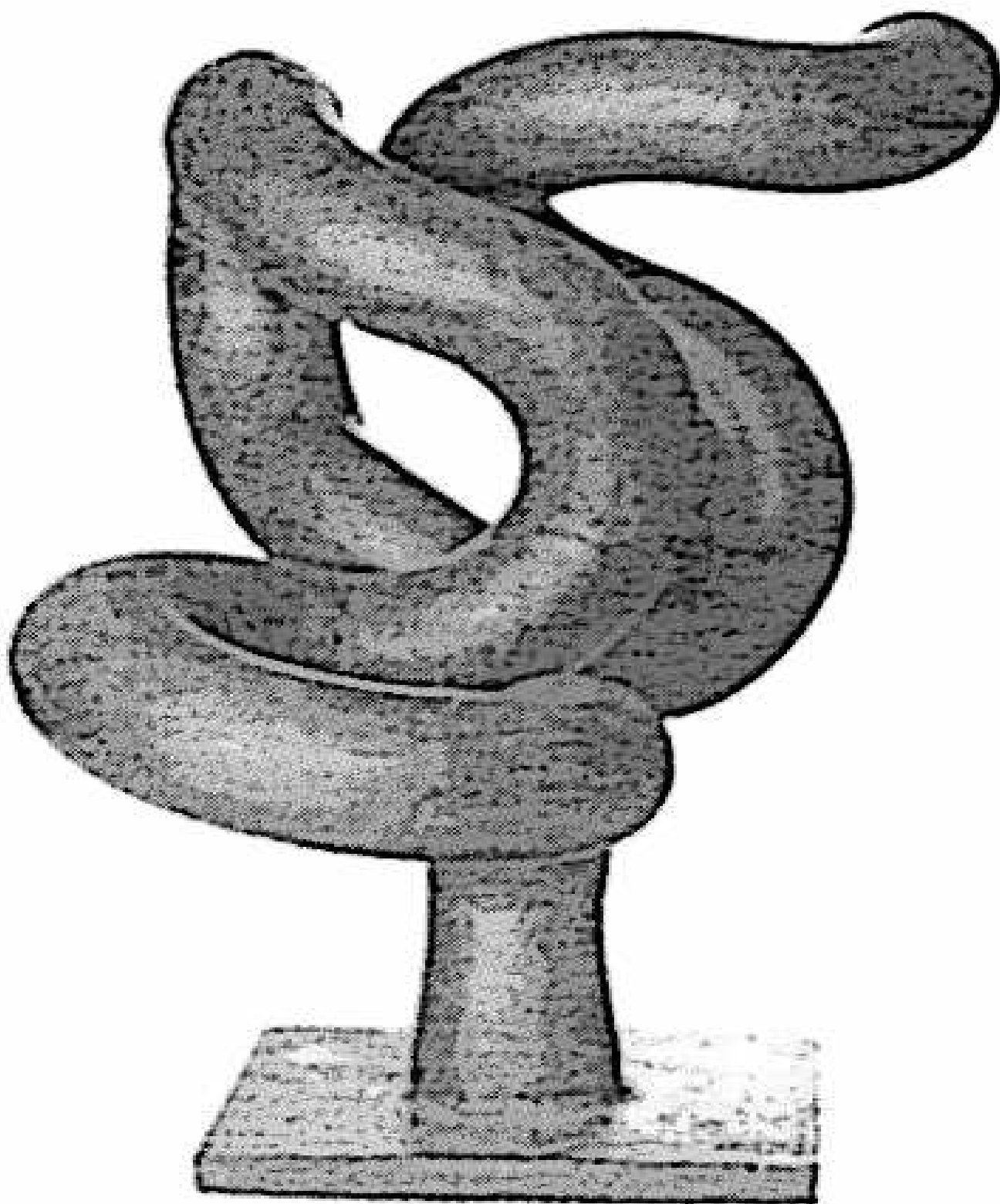

flordecard

Sant Llorenç des Cardassar * Juliol del 2003 * núm. 306

Escultura de Xisco Garrido

La carretera de Son Servera

Com tothom sap, en el mes de juny començaren les obres de reforma de la carretera de Son Servera, unes obres que consisteixen en eixamplar els empedrats, posar faroles, canviar l'asfalt i, segons diuen, plantar arbres. Les millores a les vies públiques gairebé sempre solen esser ben rebudes pels usuaris, pel que suposa de millora per al trànsit rodat i peatonal, però aquestes que comentam suggereixen una sèrie d'interrogants que consideram oportú comentar.

Un d'ells és l'època que han triat per dur-les a terme. Si és ver que per la primavera de l'any que ve ja s'han d'adjudicar les obres per treure la carretera del poble, no hagués estat millor esperar a què la variant estàs enllestida, i així no hi hauria les retencions de trànsit que hi ha? Hem de tenir en compte que els mesos de juny, juliol i agost són els que suporten més cotxes, amb tot el problema que comporta als veïnats per mor del renou i la pols.

Un altre problema greu és la incongruència que suposa deixar una altra vegada els empedrats com si fossin muntanyes russes, sobretot si tenim en compte que han de llevar l'asfalt actual per posar-n'hi de nou. Si abans els empedrats eren plans, per què ara no ho poden esser, si l'asfalt està a la mateixa altura? Ens sembla molt bé anar preparant la carretera perquè el dia de demà la gent s'hi pugui tornar passejar, com abans, amb empedrats amples, arbres i poc trànsit rodat, però si sempre han d'estar mirant enterra per por de caure la gent no s'hi passejarà, perquè no serà pràctic ni còmode.

Hi ha moltes més coses que no ens semblen correctes, com la durada de les obres, les vegades que s'han equivocat i han hagut de desfer allò que acabaven de fer -per exemple, els accessos per als minusvàlids-, l'arribada de la banda de Son Servera, amb l'empedrat que *invadeix* en sec la carretera i que perilla de provocar accidents greus... En fi, tot un munt de detalls que fan que unes obres que s'haurien d'aplaudir despertin més crítiques que alabances.

* * * * *

Com és costum, Flor de Card descansa durant el mes d'agost i, per tant, el mes que ve no sortirà a rotlo. Si no hi ha res de nou ens tornarem trobar a començaments d'octubre.

I ja que hi som, volem aprofitar l'avinentesa per desitjar-vos unes bones festes, i si els actes no són del vostre agrat és igual: l'important és sortir, trobar-se amb els amics que fa temps que no veim, prendre una granissada a la fresca i oblidar-nos durant algun temps dels problemes de cada dia.

Molts d'anys!

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@wanadoo.es

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Juliol del 2003.

Número 306

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció:

Felip Forteza

Guillem Quina

Guillem Soler

Joan Santandreu

Ignasi Umbert

Col·laboren

	Escultura	Portada
Xisco Garrido	Festes	3
Guillem Port	Guillem Sansó	6
	Imatges de juliol	8
Josep Cortès	Batec	4
	Tal dia com avui	17
Felip Forteza	Guillem Sansó	7
Antoni Sansó	Sa Coma	10
	Fent memòria	13
Ignasi Umbert	Festes	11
	Marueta Meseguer	14
Miquel López	Ara més que mai!	12
	Per què guerra?	16
Un veïnat	Xaragall	17
Pau Quina	Poema i cançó	18
Joan Roig	Tertúlia de cafè	20
Margalida Fiol	Pàgina infantil	21
Antònia Galmés	D'ençà que el món	22
Joan Pericàs	Homenatge Llopart	23
Crom el Nòrdic	Filosofia	24
Isabel Muñoz	Poesia	26
Xesc Umbert	el temps	27
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Darreríssima hora!

Guillem Pont

Se suposa que deu ser una errada d'impremta, o un descuit de darrera hora, no tendria altra explicació.

En el programa de mà de les festes patronals no hi apareixen les tradicionals corregudes de joies que es fan el dia de Sant Llorenç poc abans de migdia.

Les festes patronals són "vives", és a dir, adaptables i adaptades a cada circumstància i moment. I ha de ser així! Si hi ha una afició determinada emergent en el col·lectiu local, aquesta ha de tenir cabuda a les festes patronals, no en mancaria d'altra! El possible debat, en tot cas, s'hauria de centrar en el "com".

També s'ha de considerar que els organitzadors i els polítics poden variar les festes. Fins i tot es podria dir que, amb bona voluntat, tallen i cusen per allà on volen o poden.

Però també és cert que les festes patronals són patrimoni de tots: dels qui fan i dels qui baden, dels qui tenen una o altra participació i també d'aquells que, per la raó que sigui no surten de ca seva. O no és així?

Segurament per al sant patró tots els llorencins deven ser iguals, i les festes patronals normalment, a tots els pobles de tots els països del món s'adapten a certa tradició.

Per això totes les modificacions se solen estructurar a l'entorn d'una carcassa, d'unes activitats arrelades, assumides i acceptades per tothom des de fa anys.

Ara i aquí, si fem una mica de memòria ens adonarem que sens dubte els actes més antics i tradicionals són l'ofici solemne, el refresc per a la gent gran i les corregudes de joies, normalment acompanyades del so de xeremies, corregudes que són evolució de les més antigues corregudes "des cós" (referenciades per Mn. Galmés a principis del segle passat).

Una altra activitat tradicional és el ball de bot, a molts d'indrets conegut amb el nom de revetla, perquè es feia la nit que precedia la festivitat del patró (Després en els obscurs anys cinquanta, quan el ball de bot es convertí en un espectacle de "rapsòdia espanyola" o no sé quina mescladissa, moltes vegades es feia el dia de la festa). Si consideram que, antigament, no feien gaire dies de festa, tenia certa lògica que el ball de bot fos el dia del pregó (inici de festa!) o també el del patró... (Potser és igual sempre i quan les activitats-estructura tinguin certa continuïtat).

Des dels temps d'en Machín i en Guardiola es van popularitzar les verbenes, que com tots sabem avui són ben diferents a les d'antany, i potser abans ja s'hi havia introduït el tradicional partit de futbol entre el Cardassar i un altre equip de la contrada.

Si fa no fa en els anys setanta es van afegir a les festes la nit de teatre, el concert de la banda de música, un recital i la diada infantil, que llargament es reivindicà -des del finit Club d'Esplai i des del Card Infantil sense aconseguir

gaire èxit- com una festa a l'horabaixa-nit per als infants (que sempre els sol tocar la seva festa en el batar del sol, sigui sol de matí o de tarda). Festa infantil on, per tradició, no hi poden faltar la rompuda d'olles, el pal ensabonat i les corregudes de sacs, de banda tots els altres afegits que s'hi vulguin fer.

Crec que posteriorment, o millor amb anys sí i anys no, es van introduir les curses de bicicletes, i tampoc no sabia quan es va començar a popularitzar el tir al colom o al plat. En els darrers anys els actes més multitudinaris han estat la cursa nocturna del "més sà que un gra d'all" i sobretot la fira nocturna ecològica, que ja han copiat bona part dels municipis de Mallorca (Plagi?, no, reconeixement, admiració!). Aquests dos darres actes sens dubte s'han convertit en el nou eix a l'entorn del qual giren les festes patronals.

I ja darrerament, amb forta empenya, l'associació de cavallistes, munta una part de la festa, els pescadors hi posen la seva participació, es fan tornejos diversos, festes paral·leles en els bars...

Sense voler, això es va allargant, i la intenció -centrem el tema- solament era una: deixar constància de l'errada del programa de mà en no fer-hi constar les tradicionals corregudes de joies del dia de Sant Llorenç (Que hi hagi molta o poca gent dependrà de l'ambientació, de les joies i de l'enginy organitzatiu).

Bones festes.

Joieria Femenias

*lletes de noces
objectes de regal*

**Rector Pasqual, 8
Sant Llorenç**

Ultramar

**Agència de viatges del grup A
títol 1999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor - Mallorca
Tel. 971 585720**

Tramudança

El dia 30 de maig

Fira i festes de l'Ascensió a Granollers. A la plaça porxada de Granollers fèrem un taller de ball, sobretot jotes i boleros, per tal que la gent pogués participar més de la festa. Acte seguit fèrem l'actuació.

Més tard, a la mateixa plaça, hi hagué ball amb música tradicional amb el grup "La portàtil F.M.", de Catalunya.

El dia 14 de juny

Festival folk "Balla Montornès 2003" 10è aniversari. A la masia Masferrer de Montornès del Vallès hi hagué una vetlada ben interessant de música popular dels Països Catalans. Hi érem Tramudança, de Mallorca, Urbàlia Rurana, del País Valencià i La Coixinera, del Principat.

Cal dir que a les actuacions que feim al Principat ens trobam com a casa, ja que hi ha un grup de gent, seguidors de Tramudança, que vénen a ballar amb la nostra música. Els volem fer arribar el nostre agraïment més sincer, per ajudar-nos a què la festa sigui més rodona.

Sopar a la plaça

Amb l'objectiu de recaptar fons per deixar els deutes per obres a l'església el més sanejats possible, el mes de juliol es va organitzar un sopar de trampó i carn torrada a la plaça Nova.

L'acte va ésser tot un èxit, ja que dies abans es varen vendre en un santiamèn més de 300 tiquets, i el mateix dia del sopar encara se'n despatxaren alguns més.

Fou aquesta una bona iniciativa que ha permès que el nostre rector s'a-

comiadi del poble havent fet moltes obres als edificis parroquials sense quedar a deure gairebé res a ningú. Des d'aquesta pàgina li volem desitjar una tranquil·la i fructífera jubilació.

Polícia en bicicleta

Seguint la iniciativa d'altres indrets turístics de Mallorca, s'ha posat en marxa als nuclis costers de Sant Llorenç un servei de patrulla en bicicleta, que romandrà en funcionament de les sis del matí a les deu del vespre.

Recorre principalment les zones peatonals i vetla la venda ambulants i les activitats a les platges, a més d'ésser un bon fre per a prevenir la delinqüència.

Margalida Fullana

A mitjan juliol na Margalida Fullana va guanyar, a San Isidro, el campionat d'Espanya de bicicleta de muntanya en la modalitat rallye.

Amb aquesta victòria la corredora llorencina, que enguany també rep el patrocini d'Hipotels, ha rebut una bona injecció de coratge de cara a les competicions europees i mundials d'aquest estiu, després dels mals resultats aconseguits a la Copa del Món.

Des d'aquí li volem fer arribar la nostra enhorabona pels resultats obtinguts

guts i per la recuperació que ha tengut de l'operació de tendó que li practicaren l'hivern passat.

Xisco Garrido

D'ençà que va exposar les seves escultures amb en Jaume Salas, per les festes de Sant Llorenç de l'any passat, el jove llorencí Xisco Garrido no s'atura de fer feina i recollir premis i alabances per tot allà on es presenta.

Darrerament ha quedat finalista al certament Art Jove que se celebrà el mes passat al Casal Balaguer, de Palma; una escultura seva donarà la benvinguda a tots els que s'atraquin al nou centre cultural de ca n'Oms, a Petra; i va rebre una menció honorífica atorgada per la UGT de Lleida, referent al certamen d'escultura que havia organitzat als Països Catalans.

L'enhorabona a Xisco, amb el desig que segueixi aprofundint en allò que més li agrada: l'escultura abstracta.

Vetlades a la fresca

Durant els dijous del mes de juliol han continuat les vetlades a la fresca que s'iniciaren l'any passat, amb projeccions de pel·lícules i concerts a les places de Sant Llorenç i Son Carrió, amb participació desigual de públic.

Josep Cortès

NAIXEMENTS

* Dia 3 de juny va néixer a Sa Coma na Marta Lozano Romero, filla d'en Víctor Manuel i na Jessica. Salut.

* El 22 de juny, també a Sa Coma, va néixer n'Alejandro Rodríguez Vargas, fill d'en José Tomás i na Lourdes. Enhorabona.

* Dia 4 de juliol, a Sa Coma, va néixer en Joan Sebastià Dirx Flaquer, fill d'en Torn May i n'Olga Virtud. Salut.

* I El dia 7, tornem-hi torna-hi a Sa Coma, va néixer en Jaume Rosselló Girart, fill d'en Ramon i na Catalina. La nostra enhorabona.

* El 15 de juliol en Gabriel Joan Dalmau i na Maria Concepció Vives, llo-rencins, tengueren una filla i li posaren per nom Catalina. Enhorabona.

DEFUNCIONS

* El dia 27 de juny va morir a Son Carrió na Catalina Llull Pascual, la sogra d'en Guillem Llull, el regidor del GISC, a l'edat de 84 anys. Que poguem pregar per ella molts d'anys.

* El dia 12 de juliol ens va deixar n'Aina Salas Bauzà, als 75 anys d'edat. Vi-via a la plaça de l'Ajuntament i era la dona d'en Tomeu Sureda. Al cel sia.

* El dia 21 de maig va morir en Toni Guiscafrè Riera, als 81 anys d'edat. La seva família ha volgut que en publicàssim la fotografia, encara que sigui amb re-tràs. Al cel sia.

* Dia 13 de juliol va morir a Son Carrió en Joan Servera Brunet, de 75

anys d'edat. Descansi en pau.

* El 21 de juliol, a Son Carrió, va morir n'Antoni Salom Mas, a l'edat de 70 anys. Descansi en pau.

NOCES

* Dia 14 de juny es casaren a Sant Llorenç en Justo Gallardo Estelrich, de Manacor i na Margalida Llinàs Mas-sanet, de Sant Llorenç. La nostra més cordial enhorabona.

* El 18 de juliol es casaren en Juan Ramiro Villada Agudero, colombià, i na Rebeca San Emeterio Berasategui, natural de Santander. Salut.

Bel Nicolau i Aina Simonet

CAMÍ FLORIT

Llevamà, card, fonollassa,
rosella, cascall, lletsó,
vinagrella, corritjola,
ginesta, aritja, fonoll,
passionera, cugula,
mare-selva, safrà bord,
floravia, canyaferla,
baladre, argelaga, albó,
falguera, olivarda, estepa,
clavell de moro, coscoll,
heura, contell, englantina,
vidalba, murta, maimó,
cama-roja, campaneta,
ravenissa, bruc, guixó
(i en l'aire color de vauma
l'esgarripança d'un poll).

Josep Maria Llompart

Poesia

Felipades

Quants de litres de perfum s'han perdut
per no complir les expectatives?

* * * * *

No era beneit, però el tenien per un
colló.

* * * * *

-Perdó, que em podria dir..
-Et podria dir que jo et perdon.

* * * * *

-T'imagines un món sense guerres?
-Quin caos.

* * * * *

-El desconeixement de la llei no eximeix
del seu compliment.
-Ah! No no sabia.

blau, felip blau

(Nota de la redacció: aquest mes la fo-tografia no està manipulada)

Ben fet
&
Toni Navarro

-catering-
servei de festes a domicili
971 564357

info@ben-fet.com

www.ben-fet.com

Una vetlada amb en Guillem Sansó i en Manolo Muntaner

És l'atzar un producte de la nostra ignorància o un dret intrínsec de la naturalesa? Aquest és un dels aforismes - de l'entretingut llibre de J. Wagensberg - que més m'ha martellejat el cervell.

Per què passen les coses que passen? Per què en Felip em va fer la comanda? ("Tu podries mirar de reflectir l'emoció de la vetlada") Per què no vaig fer l'anguila amb un diplomàtic: "No, aquesta vetlada és teva" o una altra excusa més o menys coherent?

Sempre podrem omplir d'interrogants un moment.

Si en Felip em parla de l'emoció de la vetlada deu ser que ell es va emocionar. De la mateixa manera que que ho vaig fer jo i na Caterina, que tenia al costat. Precisament perquè hi estava implicat i, a més, centrat amb la lletra i música de les cançons, no em vaig entretenir a mirar les cares dels altres amb qui compartim taula a es Molí d'en Bou aquella nit de mitjans de juliol.

Diuen que emoció vé de la paraula llatina "emotione" que vol dir "acte de remoure", per això el DCVB defineix l'emoció com a "moviment de sensibilitat, agitació de l'ànim per un sentiment intens".

Sí, certament, en Guillem i en Manolo aconseguiren allò al que tant suspiren els artistes i que no tots aconse-

gueixen: arribar directamet al sentiment de els persones que tenen al davant.

Potser es podria aprofundir, amb l'excusa de l'emoció derivada de les cançons de Guillem Sansó interpretades per ell mateix amb l'acoblament acompanyament d'en Manolo a la guitarra, en molts de camps relacionats i/o comentats al llarg de la vetlada: sobre l'art i el sentiment, sobre l'art i la corrupció del sentiment, sobre la manipulació econòmica de l'art, sobre els diversos sentiments a l'entorn d'una mateixa cosa, o sobre els mateixos sentiments derivats de coses aparentment com una cançó i una posta de sol... o sobre les expectatives i els resultats emocionals d'una activitat. Ves a saber quants de temes no en podrien sortir de la vetlada que vam fruit.

El que resulta cert i segur és que, segurament sense una planificació prèvia, es va produir "l'acte de remoure" d'allò que en deim cor, maldament sabem que no deixa de ser cervell.

Des d'un modest i bàsic plantejament personal (...ho feim perquè ens agrada... mentre ens escolti algú...) passant per la profunda convicció de què el que realment importa és la confiança i la comunicació amb els altres (...hem arribat a un punt en què posar la mà sobre el genoll de l'altre com feien un

temps en el cafè, està mal fet, pareix que ens obliguen a guardar distàncies...) fins arribar a la ferma reivindicació del treball realitzat (...arriba a un punt en què passes de les exigències dels altres...) es va arribar a la complicitat, a la sintonia, a l'empatia amb la gent de la taula.

Passar de la complicitat, de la sintonia i l'empatia a la identificació i a l'emoció es fa en un no res, amb un esclafit de dits, amb una xispa indefinida i hetèria o amb una cançó (en aquest cas quatre) i a partir d'aquí qualsevol cosa es pot donar: un emotiu i carinyós bonanit, una tendra abraçada, o (si hi hagués necessitat i objectius comuns) una revolució.

Qualcú degué dir algun dia en algun lloc que "hi ha nits on tot és possible", segurament nosaltres, en el nostre microcosmos, en vam tastar una d'aquestes nits.

La veritat és que després de parlar una bona estona i abans de tastar el deliciós "suc de tomàtiga amb formatge de Maó" que ens havia preparat en Tomeu "Pinxo" ja ens havien encalentit emocionalment amb la "Mare de quatre butzetes" on d'alguna manera ve a dir que l'autoritarisme mancat de tendresa porta indefugiblement a la soletat.

*"Només li queda un moix i la fotografia
D'un sergent vestit de guerra duent la
gorra ben recta,
No hi ha cap nét que vengui per mos-
trar-li algun respecte,
Ningú no li conta històries d'amor a un
cor fred".*

I amb "El destí"

*"Les nines quan ballen al pati del somni
despleguen les ales per poder volar,
veuran que no hi ha res rera les mun-
tanyes
que no sigui tendre i es pugui cantar".*

Però el renou del plats i la conversa ho van refredar una mica. O potser no. No ho sé, no som capaç de recordar quina era la meua percepció del moment mentre asaboríem els plats d'en

Tomeu i glopejavem una mica de vi.

El que sí tenim tots present és el cim emocional de "El nin que creia saber volar" posterior a la contarella de la motivació de la cançó.

"Té una miqueta menys d'intel·ligència, però ho supleix tenint un cor valent, va néixer amb mala estrella i és un poc diferent, és un ninet alegre que creu que pot volar, tocar la lluna, besar la mar".

I que després amb una desenfadada "Somniar truites" es va baixar ràpidament el tò emocional alhora que s'augmentava la implicació física, amb moviments i/o veu

*"Jo estic amb el meu dret de somniar truites, eo, eo, eo
tú saps que han passat coses molt més estranyes, eo, eo, eo".*

Vist des de la distància la vetlada aporta un nou valor afegit, a la degustació dels plats, a l'escola dels mots i de els cançons, a la pressumpta implicació emocional generalitzada: és l'encert, si atenem els continguts de les lletres, en l'ordre d'interpretació de les cançons que es presentaren: casualitat?, enginy?, experiència? art?... És l'atzar un producte de la nostra ignorància o un dret intrínsec de la naturalesa?

Guillem Pont

* * * * *

Coincidint amb la vetlada que férem amb en Guillem Sansó, llegim al Diario de Mallorca una crònica de música manacorina firmada per Guillem Cardell, que, entre d'altres coses, diu: "Saps, és una de les millors cançons de Guillem Sansó, un creador que mereix més reconeixement del que té, i que ha deixat un bon rastre de lletres i músiques".

En Guillem Sansó va néixer el 1957 i es dedica al món que envolta la música, a més d'esser-ne afeccionat; és una d'aquestes persones en qui coincideix professió i vocació.

Ens conta que és autor i cantautor i que ha compost lletres per Celia Cruz,

Marina Rossell, Mecedades i Montenegro, un èxit de fa uns anys "para bailar".

Com a cantautor, les seves lletres parlen de pensaments personals, estats d'ànim, sentiments... i ho comprovarem amb les quatre cançons que ens va interpretar en directe allà mateix.

També coneixérem alguns aspectes més personals seus, com el perquè ell estima la gent, amb totes les conseqüències que això comporta, que li agrada escoltar, que troba que les persones no canvien, sinó les circumstàncies. La seva fórmula per anar per la vida és no deixar-se trepitjar ni trepitjar els altres, i que el món és així com és.

Xerrarem, escoltarem, cantarem, assaborirem la cuina d'en Tomeu "Pinxo" i arrodonirem una vetlada molt agradable que disfrutarem una vintena de contertulians.

En Guillem Sansó té dos discs editats: "Tronat" i "Cançons de vida".

Felip Forteza

Telèfons

Ajuntament	83 83 93
	56 92 00
Polícia municipal	609 63 79 60
Polícia nacional	55 00 44
Cuàrdia Civil	062
Emergències	112
Ca s'Escaleta	56 95 49
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Hospital de Manacor	84 70 00
Biblioteca	56 96 54
Escola	56 94 83
Bombers	085
Urgències mèdiques	061
Jutge	56 95 53
Clavegueram	81 03 59
S.M.O.E.	56 95 49
Ca ses Monges	56 90 83
Funerària	52 61 39
GESA (oficines)	55 41 11
GESA (avaries)	84 33 33
Grua	55 03 44
Hisenda	55 35 11
Audòrium sa Màniga	58 73 73
Parròquia	56 90 21
Oficina Atur	55 20 81
Telèfon de l'esperança	46 11 12

"Sa monja l'encén i es frare l'apaga"

És una frase encara ben viva a la ruralia mallorquina; fa referència a la forta calor de l'estiu que sol començar per santa Margalida (20/07) i sol acabar per sant Bernat (20/08).

Com totes les referències tradicionals al santoral aquesta també és "aproximativa". I més enguany en què la calor forta ja va començar en el mes de juny, per això, prenint un cafetó, es podien sentir referències indirectes al refrany ("Vatuadell, enguany no ha esperat a

així com estan els preus molts dels ametlers queden sense espolsar; i també perquè de cada dia es fan més evidents les conseqüències del monocultiu turístic.

El fet és que fa calor, enguany molta calor. Una calor que no solament afecta les persones sinó també els animals; així les ovelles, per exemple, en hores de sol, cerquen les ombres i es

santa Margalida!", "Vatuaelnan puta, en aquest pas no sé si arribarem a sant Bernat!" i altres semblants). D'altra banda, l'aproximació al santoral també mostra localismes, així, per molts llorencins l'estiu acostumava a finalitzar just acabades les festes de sant Llorenç, quan ja normalment es pot començar la recollida de les ametles més primerenques. Ho dic en temps passat perquè

queden plegades, quietes, com qui espera amb paciència l'aire del primer embat que possibiliti el moviment.

Amb tot i amb això els dies -que es comencen a acurçar- segueixen el seu invariable trànsit, la roda del cicle anyal del blat segueix el seu curs: els camps ja mostren rostolls curts i capollats pel pas de persones i bestiar. Al vol-

tant de les cases algunes colles de matamosques (*Muscicapa grisola*) encara alimenten les seves cries amb la singular piuladissa que això comporta. Els matamosques ens poden portar a les clares diferències que mostra el juliol segons sigui principi o fi. La imatge de "la vella" expectant sobre la maneta de l'aixeta és una imatge de principis de juliol, com

ho són la quasi grapada de vespes (*Vespa maculata*) que diàriament moren en intentar beure l'aigua clorada de la piscina. Ara, finals de juliol, ni mata-mosques ni vespes (solament unes quantes cada dia); en canvi ha incrementat el nombre de falzies (*Cypselus apus*) que cacen els mosquits que es troben a certa altura i, a la piscina, horabaixa, hi compareixen a beure, al vol, algunes rata-pinyades (*Vespertilio pipistrellus*), que cacen els mosquits més baixos.

Potser una de les imatges més curioses de juliol és la obstinació dels caragolins (vàries espècies del gènere *Helix*) a fugir de la terra; s'enfilen on poden, com si volguessin fugir de l'ardor de la terra, des d'un brot de fonoll fins a la part més alta d'un poste de fusta, fent pinya. I si provau, per exemple, de netejar un dels brots de caragolí, veureu com al caps d'uns dies n'hi ha tornat comparèixer.

Una altra imatge que podem centrar en el mes de juliol són les metxes de bova (*Typha latifolia*), planta d'aigua de la qual de s'extreien les fulles que servien per cordar cadires i les metxes que, a manera de flors seques, ornaven llargament algunes cases de foravila. La bova em porta a una altra reflexió: l'ornament de les cases de foravila a la Mallorca pre-turística se solia fer amb plantes poc delicades i de llarga durada. Moltes vegades s'aprofitaven les flors de les plantes

espontànies (vinagrella, llliris, roser silvestre...) o d'altres que duraven molt (bova, pintes de moro...) com si la delicadesa ornamental fos un valor afegit poc substancial. De fet, de banda les herbes aromàtiques per a la cuina i algun xiringuillo, qualche roser, les "bocas de leon", els estranys hivernencs i els llliris de sant Josep, poca cosa més hi solia haver en aquell corralet de davant ses cases, ben tancat i a l'esguard de l'aviram que sí aportava ous i carn a l'economia familiar.

Els figons comencen a inflar, el raïm comença a agafar color... però res no mostra tanta abundir com l'hostalissa d'estiu: pebres, tomàtiques, alberginieres, carabassons, síndries, melons

primerencs... tot es troba a la plena, amb els costums culinaris que aquesta

hortalissa comporta: trempó, tumbet...

Des d'un vessant més urbà i social, potser es poden comentar dos aspectes singulars de juliol, un de caire tradicional: si sant Joan "Pelós o Pelut" era una imatge de juny, en el mes de juliol tenim, per sant Jaume els cossiers a Algaida, com el tendrem per sant Bartomeu a Montuïri.

I un altre de més actual, les vacances escolars dels nins, molts d'ells amb els pares que no gaudiran de vacances fins al més d'agost (o no); per tant és temps de padrins, escoletes i colònies d'estiu.

L'explotació de la platja de Sa Coma (XV)

11 de juliol de 1995

Es produeixen declaracions del delegat de Govern i del cap de Demarcació de Costes, tots dos càrrecs nomenats pel PSOE, en el sentit de llevar tota la responsabilitat al Govern Central pels fets produïts a la platja de Sa Coma amb la mort de cinc alemanys.

El batle, en manifestacions a la premsa, recorda que aquesta platja té una concessió directament de Madrid i que qualche responsabilitat hi deu tenir el Govern Central, per això, ha demanat una reunió urgent per estudiar mesures conjuntes.

Ple de dia 12 de juliol de 1995

El batle explica els motius de la urgència d'aquest ple per millorar el sistema de radiocomunicacions i adquirir un vehicle per a la Policia Local, perquè no es tornin a produir les dificultats observades durant les operacions de rescat de les persones que es varen anegar a Sa Coma.

El regidor Sansó (PSM) manifesta que havia interpretat que la finalitat d'aquesta sessió seria debatre el tema de Sa Coma i les declaracions als diaris del cap de la Demarcació de Costes i del Delegat del Govern. Remarca que li sap greu veure les declaracions i que l'Ajuntament no les contesti clarament. El batle, diu que les declaracions als diaris d'aquests senyors són desafortunades i que ha demanat a l'assessor jurídic que amplii el seu primer informe per així poder contestar amb arguments.

13 de juliol de 1995

L'Institut de Relacions Europees, encarregat de tramitar la concessió de banderes blaves a les platges, informa que ha retirat la bandera blava de Sa Coma al·legant raons de seguretat.

Per al PSM, estava clar que la platja de Sa Coma tenia aquesta distinció des de l'any 1990 i que la d'aquest any l'hi va ser concedida el 13 de juny passat. A l'informe presentat per l'Ajuntament sol·licitant la bandera blava s'especificava clarament quins eren els serveis que oferia la platja, deixant constància de quina era la situació referida a seguretat i que sols es comptava amb un socorrista i que la vigilància era realitzada pels empleats de Redo SA, que tenia la concessió del Ministeri d'Obres Públiques.

En aquest informe no figura que la platja tingui servei d'assistència mèdica ni d'ambulàncies, ni tampoc que tingui torretes de vigilància, ni un cos de socorristes, ni... i, així i tot, la distinció de la bandera blava era concedida un any darrera l'altre.

14 de juliol de 1995

El segon informe jurídic sobre el tema de la seguretat a les platges diu que:

1.- La salubritat i la seguretat a totes les zones del municipi és obligació general que figura inclosa a l'article 1.1 del Reglament de Serveis de les Corporacions Locals. L'actual Llei de Bases de Règim Local ho actualitza atribuint als municipis la "seguretat en llocs públics", a on hi hagi d'haver concurrència ciutadana. En aquest sentit, per tant, es pot dir que la vigilància de les condicions de seguretat a les platges pot estimar-se al mateix nivell que la que pugui existir en relació a un mercat, una fira o una festa popular. Per tant, en principi, hi ha una competència innegable i una obligació inherent a ella. El que no exclou, per exemple, que quan aquests llocs de concurrència depenen de persones que han obtingut un determinat sistema de gestió, es desplaça damunt elles

una part de la responsabilitat en matèria de seguretat.

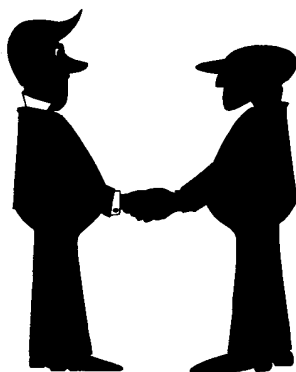
2.- És obvi que la primera decisió en matèria de platges és de la Demarcació de Costes. Això arriba al punt que l'Ajuntament només pot informar els deslliamentaments i els plans d'ordenació de les platges, però sense caràcter vinculant. El cas de Sa Coma, a més a més, afegeix l'evidència que Costes creu que pot atorgar la concessió contra el criteri de l'Ajuntament. Per tant, d'entrada és Costes qui qualifica l'aptitud de la platja com a objecte de concessió i per tant es fa responsable de l'aptitud de la platja per a l'ús públic. Més encara, fent una aplicació d'una norma reglamentària - l'Ajuntament de Sant Llorenç interpreta que és il·legal i retroactiva, cosa que no és ajustat a dret - que reconeix que Redo SA, en aplicació de l'article 54 de la Llei de Costes és titular d'una concessió de creació, regeneració o condicionament de la platja de Sa Coma. O és que ara resultarà que ha existit una regeneració i condicionament que no és tal o que ni tan sols compleix els mínims requisits legals en matèria d'instal·lacions? L'Administració Central i la Perifèrica de l'Estat haurien d'ésser conseqüents amb els seus actes.

Repugna a la raó jurídica que si no fos així, Costes pogués donar una concessió i que en canvi correspongués a l'Ajuntament declarar-la "platja d'ús prohibit" o "peril·losa". Segur que si així hagués esdevingut, immediatament s'hagués argumentat que existia desviació de poder i que l'Ajuntament actuava no pas en pro de la seguretat ans per interessos merament econòmics. Per tant, qui és el causant de la situació creada n'ha de suportar les conseqüències de tot ordre que se'n derivin. No és l'Ajuntament qui va desestimar l'argument que la concessió de la que és titular Redo SA no és de creació, regeneració o condicionament de la platja de Sa Coma i que està formada per causes naturals. Qui ho va desestimar va ésser la Direcció General de Costes.

Antoni Sansó

FESTES PATRONALS **2003**

- I d'on véns? –diu un amic a s'altre.
- Venc d'entrenar-me perquè enguany han posat ets actes de ses festes tan acaramullats que haurem de córrer per arribar d'hora a tots. I per cert, m'han dit que enguany cada vespre de festa, s'Ajuntament ha de convidar a sopar a tot es poble.
- No ho sé jo, com no duguis pa taleca, t'assegures un bon panxó de fam.
- No idò, jo un bon plat de freixura i una escudella de sopes mallorquines no em caurien gens malament. Pensa que no n'he menjades des de s'any des 40%.
- És que amb so frare darrera sa porta hi havia poc que pillar.
- I que ho diguis. Per això enguany s'Ajuntament mos vol restituir tota sa fam que patirem devers l'any 40.
- Nooo, n'hi ha que diuen que lo que volen és arreplegar vots per ses pròximes eleccions.
- Déu meu, sí que s'hi posen amb temps aquests polítics nostros, acaben d'entrar i ja se saben bé sa lliçó!

Ara més que mai!

Després de la victòria del PP: lluita constant en defensa de la llengua catalana

Josep Massot i Muntaner, Miquel López Crespí, Llorenç Capellà Fornés, Miquel Serra Magraner, Lluís Arola Ferrer, Gabriel Oliver-Biel "Majoral", Rosa Calafat Vila, Cecili Buele Ramis i nombroses personalitats i entitats dels Països Catalans signen la "Proclama per l'ensenyament del català"

No fa gaire, un editorial de Diari de Balears deia, entre moltes altres encertades reflexions: "La Diada per la Llengua o l'Autogovern fou ahir un clam en defensa del fet insular i del reconeixement del català a la Unió Europea l'any 2004. També va ser molt bell escoltar ciutadans magribins, senegalesos, romanesos, canadencs o danesos parlant el català i demanant als illencs d'arrel que els ajudin a perfeccionar el coneixement de l'idioma de la seva terra d'adopció. I fou molt emocionant veure el secretari general d'UGT, Llorenç Bravo, fent un discurs en català i cridant a la integració tots els castellano-parlants. Ara toca als polítics recollir aquest testimoni i incidir-hi al màxim perquè aquest anhel sigui una realitat. Les Balears no seran un autèntic autogovern fins que Madrid no hagi reconegut, dotat de contingut i compensat el gran entrebanc que suposa el fet insular. I la llengua catalana no assolirà el pes que es mereix fins que no sigui reconeguda com a oficial dins el marc d'Europa. És necessari que el Parlament balear prengui noves iniciatives en aquesta direcció. La fe en l'autogovern avança dia rere dia i, malgrat el pessimisme d'alguns, el prestigi social del català no ha deixat de créixer els darrers anys. Les perspectives són, en el seu conjunt, bones. Però és neces-

sària més ferma i incrementar les accions a la UE. L'any passat el Govern balear va ser sensible a les peticions de la setena diada i el president Antich va anunciar un pla de xoc en defensa del català que s'està duent a la pràctica. S'ha d'esperar que una bona part de les demandes d'enguany també sigui igualment atesa. L'Obra Cultural Balear demostrà ahir un cop més el seu poder de convocatòria. Va ser una concentració lúdica, però d'un fortíssim sentiment reivindicatiu. I el més important és l'alta participació de gent jove. De cada pic és més palesa la seva empena per defensar i potenciar l'ús del català".

Demanam un decret que asseguri que l'ensenyament a tots els nivells i a tots els centres de les Illes Balears es vehiculi íntegrament en català i que tingui en compte la realitat cultural, geogràfica, històrica, literària, etc. de totes les terres de parla catalana

També fa uns dies, el Servei d'Informació Cultural de les Illes, organització informativa antifeixista en la qual hi participa l'autor d'aquest article al costat d'un nombrós grup d'intel·lectuals nacionalistes i d'esquerra, impulsava la promoció i difusió de la "Proclama per l'Ensenyament en Català". Fèiem arribar així el material que ens havien enviat els organitzadors de la campanya a milers i milers de persones de tots els Països Catalans. Una forma més d'ajudar a l'èxit de la Diada d'enguany. El material en defensa de la nostra cultura i per un ensenyament totalment en català deia:

Rellançament de la "Proclama per l'ensenyament del català"

Proclama:

"Sabem que vivim una situació delicada, però també que el redreçament de la llengua catalana és possible i que és ineludible prendre les mesures mínimes immediatament. Ara es dona una si-

tuació favorable per emprendre aquestes mesures, amb el pacte de progrés al govern, ja que tots els grups que en formen part han manifestat la necessitat de normalitzar el català.

És imprescindible normalitzar l'ensenyament de les Illes Balears amb vista a un futur pròxim i llunyà; i la normalització que sempre han reclamat les forces cíviques és un ensenyament plenament en català. Emparant-nos en la situació de l'ensenyament al Principat de Catalunya, costatam que és possible legalment i realment fer un ensenyament d'aquest tipus (fet bàsic, encara que no suficient per a la integració dels no-cataloparlants i per a la no desintegració de la comunitat lingüística catalana).

Per tot això apel·lam a la voluntat de tots els individus i col·lectius i demanam un decret que asseguri que l'ensenyament a tots els nivells i a tots els centres de les Illes Balears es vehiculi íntegrament en català i que tingui en compte la realitat cultural -geogràfica, històrica, literària, etc. de totes les terres de parla catalana.

L'aplicació d'aquest decret s'hauria de fer progressivament, a fi d'evitar traumes, però sense dilacions".

Ho podeu signar a:

<http://www.mallorcaweb.net/sociolinguitica/principal.html>".

Miquel López Crespí

Antoni Sansó

1989

L'1 de gener, és detingut al Rosselló el membre de Terra Lliure Pere Bascompte.

El 18 de febrer, s'inaugura a València el nou edifici de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM).

El 8 de març, s'anuncia oficialment que els ciutadans de l'Estat Espanyol podran viatjar per tots els països de la Comunitat Europea presentant únicament el DNI.

El 12 de març, el ciclista Miguel Induráin, de l'equip Reynolds, guanya la clàssica prova per etapes París-Niza.

El 17 de març, s'inicia el judici pel trencament de la presa de Tous.

El 23 d'abril, s'inicien les emissions del Canal 33, el segon canal de TV de Catalunya.

El 8 de maig, el poeta eivissenc Marià Villangómez és guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

El 9 de maig, un total de 309 treballadores de Jaeger Ibérica de Catalunya aconseguen un acord amb l'empresa per tal d'establir l'equiparació salarial amb el homes.

El 12 de maig, l'arquitecte brasiler, Oscar Niemeyer, que projectà i realitzà la ciutat de Brasília, obté el Premi Príncep d'Astúries de les Arts.

El 3 de juny, a Pequín les forces militars irrompen a la plaça de Tiananmen per dispersar-ne els ocupants (milers d'universitaris en defensa de la democratització) i causen milers de morts.

El 12 de juliol, a Nova York, els Rolling Stones presenten un nou disc, "Steel wheels" i anuncien el retorn a la música amb una gira pels EEUU.

El 25 d'agost, el govern romp

el monopoli de la TV estatal i autoritza emetre a tres canals privats: Antena 3, Canal Plus i Telecinco.

El 19 de setembre, les alpinistes catalanes, Mònica Verger i Magda Nos pugen el cim del Cho Oyu de 8.201 metres, al Himàlaia, essent la primera ascensió femenina superior als vuit mil metres.

L'1 d'octubre, a Copenhaguen, entra en vigor la llei que concedeix als homosexuals els mateixos drets respecte a herències, impostos i pensions que les parelles heterosexuales.

El 19 d'octubre, a Estocolm, l'Acadèmia Sueca concedeix el Premi Nobel de Literatura a l'escriptor Camilo José Cela.

El 23 d'octubre, es proclama a Budapest la fi de l'Estat comunista implantat a Hongria el 1948.

El 29 d'octubre, el PSOE guanya per tercer cop les eleccions generals

El 9 de novembre, les autoritats de Berlín Oriental autoritzen el pas de ciutadans al sector oest de la ciutat. Cau el Mur de Berlín.

El 12 de novembre, mor a Madrid, la presidenta del PCE i dirigent històrica del comunisme espanyol, Dolores Ibárruri "la Pasionaria".

El 17 de novembre, Helmut Kohl, president de la República Federal d'Alemanya, proposa un pla de reunificació de les dues Alemanyes.

El 19 de novembre, a Leningrad, el ballarí rus Rudolf Nureyev retorna a un escenari soviètic després de 28 anys d'exili, interpretant el ballet "La Sílfi" amb la companyia Kirov.

El 29 de novembre, a Barcelona, les assemblees de la Caixa de Pensions i de Caixa de Barcelona aproven la fusió de les dues entitats.

**L'1 de de-
sembre**,

Ciutat de
Bush-Gor-
batxov a
Malta: el
líder soviè-
tic procla-
ma la fi de
la Guerra
Freda.

Canal 33

El 14 de desembre, l'elecció de Patricio Aylwin com a president de Xile posa fi a setze anys de dictadura del general Pinochet.

El 22 de desembre, mor a París, l'escriptor Samuel Beckett.

El 29 de desembre, el Parlament txec elegix Václav Havel, líder del Fòrum Cívic, nou president de la República.

1989 a les Illes Balears

* A Mallorca, el Canal 37 comença a emetre.

* Es crea a Palma del Consell de Dones, que agrupa les organitzacions de les dones, amb l'objectiu d'aconseguir la igualtat d'oportunitats.

* El poeta Miquel Bezares guanya el Premi Ciutat de Palma de poesia amb l'obra "Carnaval".

* Es crea la tira satírica de caràcter polític "Vuits i nous" que es publica en el diari Última Hora.

* Es dissol el grup musical "Peor Imposible".

* Se celebra a Palma el V Congrés Nacional d'Advocats, primer congrés dels advocats espanyols de l'etapa democràtica.

* Una vaga dels controladors francesos provoca retards de cinc hores en tots els vols internacionals en plena temporada turística.

Una llorencina al front de la Direcció General de Consum del Govern Balear

Manuela Meseguer va ésser nomenada per aquest alt càrrec

Ignasi Umbert

A principis del mes de juliol va ésser nomenada Directora General de Consum na Manuela Meseguer, regidora del nostre Ajuntament i candidata a la batlia a les eleccions del passat dia 25 de maig.

Aquest és el càrrec polític més alt que ha tingut fins ara un llorencí -en aquest cas una llorencina- des de la restauració de la democràcia, i abans no crec que n'hi hagués hagut cap, almenys jo no en record cap; si bé és ver que abans, en els anys seixanta i setanta, en Tomás Rosselló i en Miquel Vaquer, foren diputats a l'antiga Diputació, i en Toni Sansó havia estat diputat, però com alt càrrec pens que aquesta és la primera vegada. Per això ens hem dirigit a na Manuela perquè ens comenti una mica com ha estat aquest nomenament.

Abans de tot, Manuela, cal donar-te l'enhorabona per aquest alt càrrec pel qual has estat nomenada. Com va ésser que pensaren en tu per gestionar aquesta àrea tan important per la salut dels ciutadans d'aquestes Illes?

La veritat és que no ho sé, però suposo que degueren valorar la meva tasca dins les diferents comissions de feina que hi ha dins el partit i a les quals jo hi participava, especialment a la de Sanitat.

Quina va ésser la teva reacció quan et proposaren fer-te càrrec d'aquesta Direcció General?

De sorpresa, perquè no m'ho esperava, i d'alegria i satisfacció perquè pensaren amb mi i em tenien en compte.

Et va costar acceptar la pro-

posta?

La veritat és que sí, sobretot perquè afectava la meva família, perquè som molt familiar i això sempre és el que em preocupa; per tant, una decisió com aquesta m'havia de preocupar, principalment pel que podria afectar a ells i també, naturalment, pel repte que suposava i la responsabilitat que assumia de cara al consumidor. Sí, realment vaig tardar alguns dies en acceptar la proposta.

Per què creus que es va pensar en tu per aquest alt càrrec: per la teva feina en el partit, pels bons resultats electorals a Sant Llorenç

o pels coneixements que tens com a professional del món de la medicina?

Bé, com ja he dit abans, jo participava dins la comissió de Sanitat del partit, igual que a altres comissions, com a Presidenta del Partit Popular a Sant Llorenç, però per la meva feina professional, la Comissió de Sanitat era a la que hi participava de manera més activa.

Coneixies tu d'abans a la que és la teva Consellera, Aina Castillo?

Sí, com a companya de partit i de formar part de les diferents comis-

sions en què participàvem, i també havíem coincidit en diferents actes del partit, però mai no havíem parlat de la possibilitat que jo formés part en un futur del seu equip, si aquesta oportunitat es donés.

Quina serà exactament la teva tasca al front d'aquesta Direcció General de Consum? Tens ja algunes idees per dur endavant aquesta tasca o estàs subjecta a les directrius que et marqui la teva Consellera?

La meva tasca com a Directora General de Consum serà la de protegir i defensar els consumidors i usuaris. Coordinar els serveis i les diferents unitats administratives que estructuren la Direcció General, que són les relatives a la informació i a l'atenció, així com també a l'educació dels consumidors i operadors de consum. També tot allò que fa referència al control de mercat, les relatives a la Junta Arbitral, associacions de consumidors i usuaris, etc. Tot això, indubtablement, en col·laboració, no tan sols amb la meva pròpia Conselleria, que això és lògic i evident, sinó també amb totes aquelles altres Conselleries que, en un moment donat puguin tenir relació amb els temes que gestiona la Direcció General, sense que això vulgui dir que jo no pugui aportar idees pròpies que ajudin a millorar la gestió d'aquesta Direcció General, sinó tot el contrari. Però acabem d'aterrar i el primer que hem de fer ha de ser intentar conèixer quins són els problemes del consumidor, al nivell que sia, i una vegada que es coneixen aquests problemes, intentar donar-los resposta o solució, si això és possible.

Per cert, ara que parles de problemes, acabes d'aterrar i ja et trobes amb el problema del tall de la corrent elèctrica a tot Mallorca. Com has viscut aquesta apagada de llum a tota la nostra Illa?

Bé, a rel d'aquest greu problema la Direcció General ha obert una línia d'atenció als afectats consumidors; és

una línia especial amb una persona que atén personalment i canalitza les seves reclamacions. De totes maneres, aquest és un problema que no sols afecta a la Direcció General de Consum, sinó també, per segons quins aspectes, a la Conselleria d'Indústria. El número de telèfon que hem posat a disposició dels usuaris afectats és el següent: 971 17 62 58 i s'hi pot cridar des de les 9 del matí fins a les 13 hores del migdia en dies laborals.

Què penses de tots aquests nomenaments de gent de la nostra Comarca? N'hi que ja comencen a dir-li la Comarca dels Directors Generals en lloc de la Comarca de Manacor...

Jo penso que la vàlua professional de tots ells dóna prestigi a la nostra comarca; aquestes persones desenvoluparan uns càrrecs públics per als quals estan ben preparats.

No pot ésser contraproductiu això de nomenar tanta gent per aquests alts càrrecs sense massa experiència dins l'Administració pública?

Jo crec que el perfil professional de totes aquestes persones és molt bo per sortir-ne endavant amb la gestió pública i penso que els resultats al final seran molt positius; i per altra banda, hi ha que tenir en compte que alguns d'ells ja havien ocupat càrrecs polítics dins l'Administració pública i per tant ja tenen una experiència, com poden ser en Miquel Àngel Calviño a Son Servera, o na Catalina Sureda a Manacor.

Parlant d'en Miguel Àngel Calviño, ell, a Son Servera, ha presentat la renúncia a la seva regidoria per poder dedicar-se a temps complet a la Direcció General de Pesca. T'has plantejat aquesta possibilitat? No són incompatibles els càrrecs de regidora a l'Ajuntament i el de Directora General de Consum?

Mira, com que el càrrec de Directora General no és incompatible amb el de regidora a l'Ajuntament de Sant Llorenç i com que no estam a l'equip de Govern municipal, per tant no cal dir que estam a l'oposició, això em permet perfectament assistir a les reunions de les comissions informatives i als plenaris que es convoquin i, per altra banda, com bé tu saps, jo segueixc vivint a Sant Llorenç, el que fa que pugui seguir participant a totes les activitats locals i també anar coneixent els problemes del nostre poble amb la col·laboració de n'Aina Vaquer, que està contínuament a peu del

tall i no se li escapa ni una, i també tinc la resta de companys de la Junta Local del meu partit que m'ajuden a fer fàcil la meua feina.

I passant a la política local, el Partit Popular mai havia tingut tan bons resultats. Què trobes d'aquest recolzament que heu tingut a Sant Llorenç?

M'ha agradat que en facis aquesta pregunta perquè no havia tingut oportunitat de dirigir-me a la gent del poble i ara que em dones l'oportunitat de fer-ho, des de aquí vull donar les gràcies a tots els llorencins perquè, tant jo com la Junta Local, estam molt contents i feliços pels resultats obtinguts i, efectivament, ens sentim molt recolzats i volguts i per això voldria donar-los les gràcies per la confiança dipositada en Partit Popular i a nosaltres en particular.

Vol afegir alguna cosa més?

No, simplement això, agrair la confiança que les ciutadanes i els ciutadans llorencins han dipositat en nosaltres i esperem que, des de la força electoral que ens han donat i des d'una oposició lleial, però ferma, no defraudar-los. Gràcies a tots, una vegada més.

T'agraïm, Manuela, la teva bona disposició envers la nostra revista i et desitgem els millors encerts en aquesta nova tasca i esperem que almenys durant el temps que estiguis al front de la Direcció General de Consum no hi hagi cap intoxicació massiva. Gràcies.

 Joyeria MAR

Passeig Marítim de Cala Bona, 10
07559 Cala Bona - Mallorca
Tel. 971 58 53 24

Per què es fa una guerra?

Raons ocultes de l'atac americà a l'Iraq l'any 1991

(Extracte d'una lliçó del curs de "Modelistica e gestione delle Risorse Naturali 1", Politecnico di Milano)

Els costs de la guerra del Golf

40.000.000.000 dòlars
42.000.000.000 euros
7.000.000.000.000 pessetes

Qui els va pagar?

La primera sensació és que foren els Estats Units, però això només és veritat en part: el 25% el van pagar els Estats Units i el 75% restant el pagaren els països àrabs, especialment Kuwait i Aràbia Saudí.

D'on va sortir tot això?

Abans de la guerra el preu del barril de petroli era de 25\$, però després va pujar fins als 42\$, generant unes ganàncies extra estimades a l'entorn dels 60.000.000.000\$. I qui se les va embutxacar? En els països àrabs regeix la llei del *fifty-fifty*: el 50% per al govern local i el 50% per les multinacionals que controlen els jaciments. Per tant...

D'on va sortir això?

Ganàncies netes generades per l'augment del petroli: 60.000.000.000\$;
30.000.000.000 per les companyies petrolieres i 30.000.000.000 per als governs de Kuwait i Aràbia Saudí.

I qui són els propietaris d'aquestes companyies petrolieres?

A l'Orient Mitjà, l'extracció i el comerç del petroli està totalment en mans de les "Set Germanes" (Shell, Tamoil, Esso...), les set són americanes i cinc d'elles, a més, són de propietat estatal. Així es repartiren el botí:
Prop de 21.000.000.000\$ per al govern americà; prop de 9.000.000.000\$ per a empreses privades americanes.
És a dir, poc més o manco:

	Despeses de guerra	Ganància per l'augment del petroli	Ganància o pèrdua final
Països àrabs	30.000.000.000	30.000.000.000	0
Govern USA	10.000.000.000	21.000.000.000	+11.000.000.000
Privats USA	0	9.000.000.000	+ 9.000.000.000

Ara ja està tot més clar: Els Estats Units guanyaren 20.000.000.000\$ amb la guerra del Golf. Més que lliberar Kuwait, el que pretenien era fer un negoci rodó. I el feren!

Però encara hi ha més coses

Al final, qui va pagar la guerra del 1991 a l'Iraq? Els qui compràrem petroli: nosaltres!

I més...

Si al que va guanyar amb l'increment del preu del petroli brut hi sumam les ganàncies derivades de la pròpia guerra, els Estats Units s'embutxacaren 11.000.000.000\$ directament i, induïts, 49.000.000.000\$

I encara més...

On anaren a parar els 40.000.000.000\$ que va costar la guerra? A la indústria bèl·lica que, mira per on, és gairebé totalment americana!

Darreres consideracions

És fàcil, ara, comprendre que la guerra del Golf de 1991 es va fer exclusivament per les esmentades raons econòmiques i no per "fins humanitaris" o de "defensa de la llibertat".

I ara també resulta fàcil entendre altres fets posteriors: la guerra de l'Afganistan i la segona guerra a l'Iraq.
Concretant més encara: la guerra de l'Afganistan va tenir com a objectiu prin-

cipal la instauració d'un govern de palla que permetés la construcció d'un oleoducte de 2.500 km (de propietat americana) que travessàs l'Afganistan. L'única alternativa a aquest oleoducte, d'importància estratègica, era construir-ne un altre de 5.500 km, molt més costós de fer i de mantenir, donades les taxes que els països afectats pel seu pas imposarien als Estats Units. Per això, va esser molt més fàcil arrasar un país ja fet pols per 30 anys de guerra i fer-lo depenent seu, el que va possibilitar la construcció i gestió de l'oleoducte sense cap tipus de problema.

Per entendre millor perquè Bush jr. ha tornat atacar l'Iraq cal tenir present, a més, que els Estats Units estan tenint seriosos problemes amb països que li proporcionen petroli, com l'Aràbia Saudí. Aquests problemes es va agreujant de cada dia, bé perquè Aràbia Saudí és un dels països més implicats amb el terrorisme de Bin Laden, bé perquè l'opinió pública internacional s'està posicionant contra un país que no respecta els drets humans més elementals.

Per això, per a l'administració Bush és un objectiu prioritari trobar una alternativa petroliera a l'Aràbia Saudí dins l'àrea de l'Orient Mitjà.

I la manera més fàcil d'aconseguir petroli era declarar la guerra a l'Iraq i instaurar un govern de palla que depengui directament dels Estats Units.

Però, per què l'Iraq? Per tres raons simples:

-És un país que no es pot defensar

(la pobresa causada per l'embargament provoca la mort per fam de 300.000 nins cada any).

-L'Iraq ofereix una excusa fàcil (la presència fantasmal d'armes de destrucció masiva que, d'altra banda, només es poden aconseguir mitjançant una altíssima tecnologia i unes inversions enormes de capital, dues coses de les que no disposa l'Iraq) **per justificar l'atac** davant l'opinió pública, que desconeix les vertaderes raons de la guerra (la lluita pel control del petroli).

-L'Iraq no comptava amb el recolzament de cap gran potència capaç de fer front a l'amenaça d'un atac americà.

I per si això no bastàs, darrerament ha explotat a Veneçuela amb tot el seu dramatisme una revolta social, com a conseqüència de les desastroses condicions de vida de la població, imposades per les multinacionals americanes del petroli. I Veneçuela és el major proveïdor de cru dels Estats Units.

Per tant, l'objectiu prioritari de l'administració Bush era trobar una alternativa a l'Aràbia Saudí i Veneçuela, costàs el que costàs, fins i tot vides humanes.

Què podem fer?

Abans de res, procurar que el major nombre de persones conegui les vertaderes causes de la guerra, ja que el desconeixement ens fa manipulables. El qui comença a funcionar amb el propi cap és capaç de rebutjar postures bàrbares i absurdes, pensades únicament en interessos econòmics.

Recolzar totes les associacions que lluiten per evitar noves guerres. A vegades basten simples gests, com posar una trinxa blanca a la motxila o a la bossa de mà, penjar un llençol al balcó o un cartell que digui "No a la guerra". Signar els manifestos en contra de qualsevol guerra.

(Article rebut per correu electrònic)
www.culturacontralaguerra.org/archives/000043.php

Tal dia com avui

ARA FA

110 ANYS

* Que es va constituir la primera Junta Municipal de Salitat.

ARA FA 60 ANYS

* Que el Governador va destituir el batle de Sant Llorenç, en Martí Roselló, i nomenà per al seu lloc en Pere Jaume Ordinas.

ARA FA 50 ANYS

* Que es va inaugurar el nou pès, que estava situat on ara hi ha la Unitat Sanitària.

ARA FA 35 ANYS

* Que el saig va deixar de fer les crides pels caps de cantons del poble, ja que s'instal·laren altaveus al campanar de l'església.

ARA FA 25 ANYS

* Que Joan Domenge ocupà el càrrec de director de l'escola.

* Que es va constituir el Consell General Interinsular.

ARA FA 20 ANYS

* Que Jaume Mayol passà a ser el director de l'escola.

* Que s'acordà posar indicadors de terme municipal de Sant Llorenç a totes les carreteres afectades.

* Que es creà el Servei Municipal d'Orientació Educativa (SMOE), per ajudar als nins amb problemes escolars.

ARA FA 15 ANYS

* Que la Corporació va aprovar el Reglament de Normalització Lingüística.

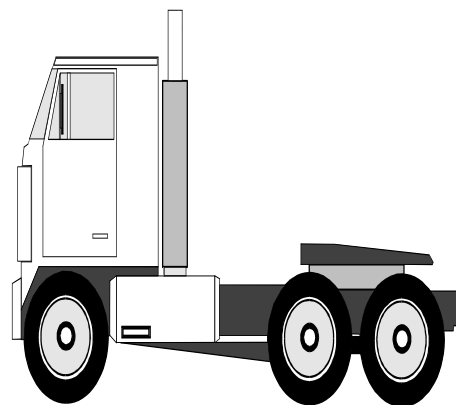
* Que l'Ajuntament va fer els pous que abasteixen d'aigua el nucli de Sant Llorenç.

ARA FA 5 ANYS

* Que posaren un ascensor a la Sala.

Josep Cortès

Així es viu al carrer del xaragall

Tots els veïnats del carrer del Xaragall vivim en silenci el patiment per haver de compartir el carrer amb camions d'alt tonatge, pols, brutor, renous... i, el que és més greu, sempre amb la por de trobar el cotxe retxat o copejat, la façana malparada, els empedrats crivellats...

En el carrer del Xaragall els nins no poden sortir a jugar i molt manco anar en bicicleta, com pels altres carrers del poble, perquè és molt perillós i les possibilitats de tenir un accident són elevades.

Però quan arriba l'estiu les coses encara empitjoren, perquè no podem obrir les finestres ni les portes si no volem que tota la casa quedi emblanquinada.

No entenc com el Consistori de Sant Llorenç consent tenir una empresa d'aquesta envergadura dins el casc urbà, amb el perill i les molèsties que suposa per als veïnats i els vianants.

Però no hem de perdre l'esperança i hem de confiar en què un dia tot s'arregli i poguem viure com a qualsevol altre carrer del poble.

Un veïnat empenyat

Una mujer desnuda y en lo oscuro

Una mujer desnuda y en lo oscuro tiene una claridad que nos alumbra de modo que si ocurre un desconsuelo, un apagón o una noche sin luna es conveniente y hasta imprescindible tener a mano una mujer desnuda.

Una mujer desnuda y en lo oscuro genera un resplandor que da confianza. Entonces dominguea el almanaque, vibran en su rincón las telarañas y los ojos felices y felinos miran y de mirar nunca se cansan.

Una mujer desnuda y en lo oscuro es una vocación para las manos, para los labios es casi un destino y para el corazón un despilfarro. Una mujer desnuda es un enigma y siempre es una fiesta descifrarlo.

Una mujer desnuda y en lo oscuro genera una luz propia y nos enciende, el cielo raso se convierte en cielo y es una gloria no ser inocente. Una mujer querida o vislumbrada desbarata por una vez la muerte.

Aquest és un poema de Mario Benedetti (1920, Paso de los Toros), el qual es pot considerar el poeta uruguaià més important d'aquest darrer segle. Ha escrit diversos gèneres literaris, com ara teatre (*Ida y vuelta*, *El reportaje*), novel·la (*Quién de nosotros*, *La tregua*), assaig (*Peripécia y novela*), obres

d'humor (*Mejor es meneallo*) i contes (*Montevideanos*), però sobretot ha destacat en poesia gràcies a títols com ara *Solo mientras tanto* o *Poemas del hoy por hoy*. Concretament aquest poema que us presento pertany a una antologia temàtica dels seus millors poemes d'amor: *El amor, las mujeres y la vida* (Colección Visión de Poesía, 1997). Segons pròpies paraules de l'autor "aquesta és una antologia temàtica que es va anar fent tota sola en els darrers cinquanta anys. De tant de revisar gallerades dels meus dos *Inventaris*, descobrí que estava allà i que només feia falta rescatar-la, separant-la de tants altres continguts, per cert menys incitants i confortadors que l'amor". En resum: estam davant una obra que recull els seus millors poemes de temàtica amorosa, que estaven dispersats per les seves diferents obres, i malgrat esser un simple recopil·latori, Beendetti és capaç de donar-li una gran unitat temàtica. En aquest sentit podem dir que tots els poemes en conjunt responen a la idea que l'amor, aquesta força emblemàtica de la vida que representen les dones, és l'únic element que serveix per enfrontar-se a la mort i a les dificultats de la vida.

Com a darrera cosa vull destacar que l'estil de Benedetti connecta directament amb el públic d'avui en dia gràcies a la seva senzillesa (la qual cosa no té perquè voler dir manca de qualitat), modernitat i temàtica compromesa. De fet, molts dels seus poemes són coneguts popularment per molts de llocs i fins i tot alguns d'ells s'han convertit en

cançons o en *graffittis*, la qual cosa demostra la seva connexió amb el públic majoritari (no només amb l'intel·lectual).

"Una mujer desnuda y en lo oscuro" és un poema essencialment eròtic (el títol ja ho deixa entreveure des del principi), però és un erotisme realment sublim que, a més, va més enllà del simple erotisme físic. Primer, però, cal justificar perquè és un erotisme tan sublim. Senzillament ho és perquè Beendetti és capaç de descriure'ns eròticament el físic d'una dona sense haver de recórrer ni una sola vegada, almenys explícitament, a cap part concreta del seu cos (i així i tot ens deixa igualment embadalits). El poeta, just amb la idea d'una dona nua enmig de l'obscuritat capaç de fer llum per ella mateixa i un llenguatge poètic refinat i perfectament matisat, ja aconsegueix el seu objectiu. A més per expressar aquesta idea de dona enlluernadora recorre a diverses frases: "tiene una claridad que nos alumbra", "genera un resplandor que da confianza", "genera una luz propia y nos enciende"...

Però el poema, per a mi, vol anar més enllà del simple erotisme físic i ens dóna la idea que descobrir una dona per dins ("una mujer desnuda" però en sentit psicològic) és un consol per als homes, perquè elles ens poden ajudar a superar molts de moments desagradables (la dona nua, és a dir la dona descoberta per dins, és capaç de fer-nos llum en els instants de més obscuritat). En resum "una mujer desnuda y en lo oscuro tiene una claridad que nos alumbra" i tanta llum té que és l'únic element capaç d'enfrontar-se a la mort.

Caray

Caray, ya no hay estilo ni personalidad, pues muy bien, os diré ser distinguido es una gran cualidad y yo la cumplo sin dificultad, mi alto linaje me deja miar por encima del hombro de los demás, de los demás.

Caray, cada vez las personas se visten peor, ok, soy el rey de mantener la raya del pantalón y en observar normas de educación,

al espejo una vez más,
a todos aconsejo sin vacilar,
sin vacilar.
Quitad, apartad, por favor,
porque aquí estoy yo.

Estam davant una de les cançons més ben treballades i aconseguides del ja mític "rocker" espanyol Jaime de Urrutia (més conegut com a Gabinete Caligari). Sobre la seva persona cal recordar que en la dècada dels vuitanta formà part d'un dels grups de rock més populars del país (Gabinete Caligari) i que després se'n

ceder asientos en el autobús
es para mi una habitual actitud, actitud.
Quitad, apartad, por favor, porque aquí
estoy yo.

Pues bien, no está mal, soy un modelo
para calcar,
cuando paso por la calle dicen ay, ay
tenga un detalle señor
y yo sonrío con satisfacción, mirándome

separà i continuà com a Jaime de Urrutia, encara que més o manco seguí, i encara segueix, en una mateixa línia musical (fent rock and roll clàssic i pur). Del seu cap han sortit discs mestres com *Camino Soria* o *Castillos de arena* i singles conegudíssims com ara *Que barbaridad!*, *Bares* o *Camino Soria*. Sobre el seu estil cal apuntar que segueix un rock clàssic en la línia de Loquillo y los

Trogloditas, Alaska i los Pegamoides o Rebeldes, entre els quals a més de la música, també tenia importància l'estètica, els ideals i certa arrogància o fatxenderia.

Precisament aquesta cançó parla sobre la fatxenderia de la qual feien gala aquests grups i el rock en general (i sinó recordem Elvis Presley o els Rollings Stones). Així Urrutia ens presenta en la cançó un personatge segur d'ell mateix, que creu que va pel bon camí i que l'altre gent no el pot seguir. En aquest personatge ens el presenta d'una manera hiperbòlica, és a dir en la més alta cima de la fatxenderia. En aquest sentit vesteix impecable, té petits detalls, és educat i en poques paraules és un "rey" i mira "por encima de los demás". Podríem dir que és un personatge que simbolitza l'essència del *rock and roll* ja que, com aquest estil musical, vol ser estètic i arrogant, tenir personalitat i en definitiva ser un model (o estil de vida) a seguir.

Pau Quina

No et Rempis
el Cap, Nosaltres
ho feim per
tu.

Gràfiques
CalA Millor
IMPRESA RÀPIDA DIGITAL

Catàlegs · Cartes per a Restaurant · Targetes de Visita · Adhesius · Pòsters
Enquadernació · Invitacions · Diptics · Triptics · Paper Continu · Cartes · Sobres
Recordatoris · Escaner Professional · Retoc fotogràfic · Regals d'Empresa · Fotocòpies a Color
Edició de Mapes i Plànols · Edició de Periòdics i Revistes · Disseny Publicitari · publicitat a internet
Impressió de documents realitzats amb PC.

971 58 75 57
WWW.SOLMAGAZINE.COM

Avgda. Joan Servera Camps, 1 · 07560 CALA MILLOR Mallorca
Tel./Fax.: 971 58 75 57 · E-Mail: gcm@nexo.es

CalA Millor
CYBER-TIENDA
VENTA DE TODA CLASE DE
EQUIPOS INFORMATICOS Y PERIFÉRICOS

ORDENADORES COMPLETOS · PORTÁTILES · IMPRESORAS
ESCANERS · VIDEOCÁMARAS · CD'S · TECLADOS....

Tu tienda de informática cerca de casa
PRIMERAS MARCAS

AVGDA. J. SERVERA CAMPS, 1 · CALA MILLOR · TEL.: 971 58 75 57

CalA Millor
CYBER-CENTER
EL PRIMER CYBER-CENTER DE CALA MILLOR

3 ORDENADORES CON ACCESO A INTERNET ADSL

CHATS · E-MAIL · BUSCADORES · ESCANER
VIDEOCONFERENCIA · IMPRESION DE DOCUMENTOS

**La manera más facil de iniciarte en Internet
DESCUENTOS ESPECIALES PARA ESTUDIANTES**

AVGDA. J. SERVERA CAMPS, 1 · CALA MILLOR · TEL.: 971 58 75 57

Jaumet: Bon vespre a tothom; hala venga, qui vulgui fer més peticions an es nou consistori que aprofiti ara, perquè entre festes i vacances, després no tendran temps d'estudiar-les.

Ramon: Jo més que una petició voldria contar una petita anècdota, amb sa condició de després poder tornar seguir parlant d'hotels. S'anècdota: s'altre dia una senyoreta me contava que li forçaren es cotxo; va anar a sa policia municipal a fer sa denuncia; de Sant Llorenç l'enviaren a Sa Coma; ella tornà empipada i me deia: "És ben ver que qui més anys viurà més coses veurà, perquè jo estava ben convençuda que Sa Coma pertanyia a Sant Llorenç i no a s'enrevés".

Tomeu: Jo com a deportista de-manaria que es fes un plànol de totes ses camades des municipi en condicions per poder transitar a peu o en bicicleta sense perill de cotxos.

Julia: Com deia s'altre dia, a vegades basten petites coses per millorar es poble; per exemple, on hi ha un contenidor de fems en es costat d'una vivenda, no el podrien posar una temporadeta a cada banda de carrer a fi que se repartissin sa brutor i s'olor?

Xesc: També podríem parlar de qualque clot damunt s'empedrat, qualque arbre romput, faroles enceses fins que es sol és ben alt (això sol passar a sa costa), etc., etc.

Jaumet: Això pareix estar bastant enllestit; jo me faré un poc més amunt: no sé si escoltàreu sa darrera xorrada per despedir s'antic govern de ses Balears; tots es mitjans de comunicació nacionals se passaren dos dies fent propaganda de sa baixada de s'atur a tot s'estat espanyol manco a ses Balears però, miracle! a ses Balears també havien augmentat ses afiliacions a sa

Seguretat Social i era més sa gent que havia trobat feina. Bé, sa realitat és que mentre a sa Península s'atur està damunt es 10%, a ses Balears està damunt un 6'80%. Un altre misteri: si durant quatre anys mos enfonsam cada dia i ells estan tan eufòrics de ses fites aconseguides contra s'atur i els seguim duent tant avantatge... bé, no sé què pensar; estam parlant de l'any 99 al 2003.

Tomeu: Després de s'espectacle des nostro *Gran Jefe* visitant amb tota sa família el Sant Pare després de sa quantitat de barbaritats i mentides escoltades de boca des nostros ministres quan visitaven ses Balears, preferesc donar canya an el Reial Madrid. Senyor Valdano, senyor Florentino, què heu fet? Estau convertint el Reial Madrid en una Kournikova qualsevol. Ja sabíem des canvi des futbol, que ha deixat de ser esport per convertir-se en negoci, però mai s'hauria cregut s'aficionat del Madrid de sa vostra desmesurada ambició. Sabeu quants d'anys feia que el senyor Del Bosque vivia del i per al Madrid? Només trenta-cinc; i en Hierro, catorze. I malgrat es seu historial defensant sa camiseta blanca els vos heu carregat com si d'un moble qualsevol se tractàs. Senyor Valdano, es filòsof des futbol, es proclamador de sa necessitat de sentiments per sentir un Club, es demòcrata i defensor de ses llibertats, després de sa demostració d'on pot arribar una persona per un bon sou crec que ha arribat s'hora de llevar-se sa careta i escriure un altre llibre amb manco filosofia i més realitat empresarial. Bé, i ara direm dues paraules del Mallorca: senyors empresaris de ses Balears, consentirem que un Pitterman qualsevol vengui i se faci l'amo de s'equip?

Xesc: Deixem un poc a jo, que no he acabat de donar canya. Setantatres accidents de tren, 62 militars morts en un avió a Turquia, sa retirada de carnet de n'Asnarín. Tot això ho resolen com una errada humana i no se té en compte ni ses mancances de pressupost d'aquests col·lectius. És clar, ells són conscients de seguir vius gràcies a una partida de milions d'errades humanes, com els ha de preocupar descarregar-se de cupes per una errada més o man-

co.

Julia: Aquestes altres, com se pot interpretar, com a errada humana o com a atemptat terrorista contra sa intel·ligència des poble gallec? A Galícia el senyor Fraga ha concedit sa medalla d'or an el senyor Cascos i a na Palacios per sa gran labor en es desastre des Prestige!

Ramon: No, si jo sempre vos ho dic: haver nascut a Madrid i ser del Barça o ser obrer i votar sa dreta dóna molt que pensar i te fa viure amb dubtes si es que no funciona ets tu.

Jaumet: Hala va, mirau d'endolcir un poc sa vetlada, no sigui cosa que mos fiquin dins es grup de s'oposició.

Mariano: Uep, s'encarregat d'això per mi som jo. Començaré a poc a poc. En es diccionari de sa Reial Acadèmia no diu que ballar d'aferrat sia un acte vertical amb so desig almanco d'un d'acabar horitzontal; com tampoc explica lo que significa examen oral a Nord-Amèrica; examen oral és sa prova obligatòria a sa Casa Blanca per poder ser secretària des President. I ara vos contaré sa historieta: sa professora en es col·legi demana a n'en Jaimito: "Jaimito, damunt un arbre hi ha quatre aucells, tu te passeges amb s'escopeta, pegues un tro i en mates un, quants en queden?". Jaimito: "Cap, perquè en terra n'hi ha un de mort i es altres tres han fuit". Sa professora: "No era aquesta sa contesta però m'ha agradat perquè penses amb molta lògica". Jaimito: "I jo en puc fer una de pregunta?" -Ja és clar que sí, diu sa professora-. "Assegudes a un banc hi ha tres senyoretes, una de casada i dues de fadrines que mengen gelat; una el se menja a bocinades, s'altra el llepa molt suaument i s'altra el se posa tot dins sa boca i el xupa i el se torna a treure a poc a poc. Quina li pareix sa casada?". Sa professora, vermella com una tomàtiga, li contesta: "Jo crec que sa que el xupa". A lo que en Jaimito li contesta: "Idò no, sa casada és s'única que duu anell, però m'agrada perquè veig que vostè té uns pensament molt positius".

Joan Roig Mascaró

Margalida Fiol

1.- Cerca 7 diferències entre aquests dos dibuixos

2.- Endevinalla:

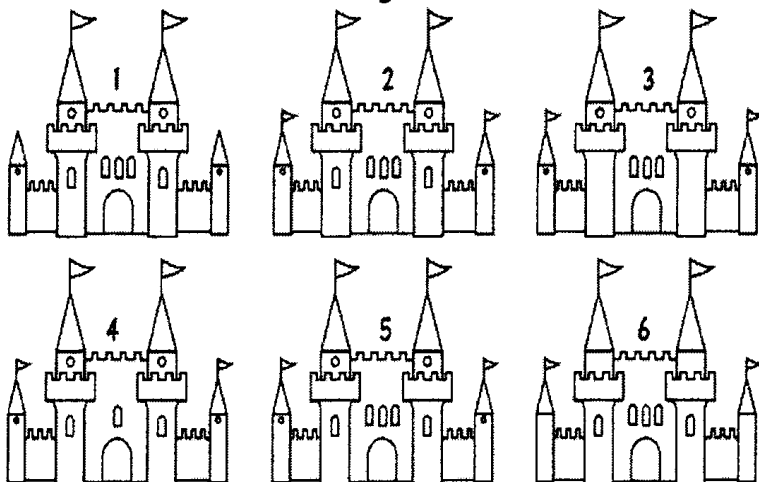
Dos ulls rinc als peus,
dues puntes al cap,
i quan vaig a treballar
els ulls m'han de tapar.

3.- Sabies aquesta dita?:

*A L'AGOST,
FIGUES I MOST.*

Solucions al número anterior:

4.- Troba els dos castells iguals:

1.- Jeroglífic:

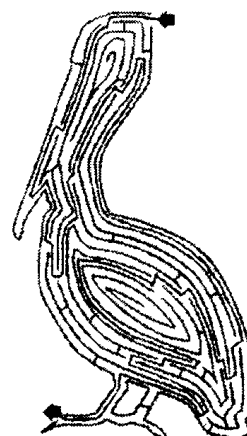
2.- Endevinalla:
El llibre

3.- Sopa de lletres:

M	A	R	I	A	B	W	F	G	U	U	L	Z
U	I	N	P	N	O	C	E	S	O	J	S	J
J	N	Z	R	D	C	B	R	S	A	O	A	M
H	A	R	C	R	I	S	T	I	N	A	B	S
M	T	O	U	E	D	D	K	O	B	N	E	U
O	G	L	L	U	I	S	Z	R	S	D	U	U

4.- Encreuat numèric:

6	x	2	+	4	=	16
-		+		+		-
4	x	4	-	8	=	8
x		-		-		+
7	-	3	x	3	=	12
=		=		=		=
14	-	3	+	9	=	20

Nit de juliol, pluja no vol

Antònia Galmés

UN DIA FENT UN OÍS

Un dia fent un oís,
vaig veure el cel
cobert de gel,
cobert d'estrelles.
Vaig veure les meravelles
del meu gran nas.
Altres temps, no me pensava
tenir tal pinyota.
Era com sa muntanyota
de Calicant.
Pos peu enrere i envant
i el me mir bé.
Vaig afinar un sequer
dins cada aranell.
Cent homos sense capell
qui guardaven beies,
se tapaven ses oreies
amb un llençol
per por que qualque beiol
no else picàs.
Vaig escampar un poc es nas
per ses voreres.
Vaig trabucar ses calderes,
d'es tremolor.
Ses bresques de molleríco
molt s'espanyaren;
hi hagué bresques que redolaren
cinc-centes passes.
I jo, amb ses meves traces
i trapasseries,
vaig aplegar per quinze dies
d'aquell trossam.

"Aina" avui, "Aina" demà,
"Aina" tota sa setmana,
"Aina" ton pare i ta mare
N'Aina sempre davant va!

Dia vint de juliol
fan festa ses Margalides,
i ses al·lotes garrides
no poren anar p'es sol.

D'estiu van es bergantells
per barraques i sequers.
I jo reg es clavellers
i un altre cui es clavells.

Jaume vui, Jaume reclam.
Jaume, recorda't de mi,
que, en sentir anomenar Jaume,
jo estic com un serafí.

Plena de murta florida
estarà vostra finestra;
estimada, vós feis festa
perquè és santa Margalida.

Sant jaume se'n duu ses flors;
sant Miquel ses agostenques;
sant Andreu ses martinencques,
i a Nadal menjam arròs.

GRANADA D'ALBERGÍNIES

Ingredients:

100 g de sobrassada, vuit albergínies tendres, 400 g de cebes blanques, dos grans d'all tallats ben petits, 5 dl de salsa de tomàtiga, una cullerada de julivert tallat ben petit, una cullerada d'herbes aromàtiques capolades ben petites, tres ous, mitja tassa de llet, oli d'oliva, 100 g de galleta picada, una mica de saïm, sal, canyella i pebre bo.

Preparació:

Pelau les albergínies i tallau-les a daus. Posau-les en aigua i sal durant una hora. Rentau els daus d'albergínia, escorreu-los i eixugau-los. Fregiu-los dins una pella amb oli d'oliva. Ofegau la ceba i

Oli, vi i amic, és millor com més antic

l'all amb una mica de l'oli de fregir les albergínies. Tallau a trossos petits la sobrassada. Mesclau les albergínies amb els trossos de sobrassada, la ceba ofegada, el julivert, les herbes aromàtiques, la llet i els ous. Assaonau la mescla amb la canyella, la sal i el pebre bo. Untau un motle redó gros amb saïm i galleta picada. Abocau la mescla dins el motle. Coeu-ho tot durant mitja hora al forn a bany maria. Treis el motle del forn quan sigui cuïta la granada. Deixau reposar la granada deu minuts. Treis la granada del motle i posau-la dins un plat gran. Serviu-la amb salsa de tomàtiga.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

Homenatge a Josep Maria Llompart

Joan Pericàs

Miquel López Crespí és un dels autors més creatius i prolífics de les Il·les catalanes. La revista *Llegir*, que tenc l'honor de dirigir, ha estat la primera a publicar, tot i que de manera resumida, el primer capítol d'aquest magnífic llibre del qual avui celebrem la seva publicació per part d'Edicions Cort. Es tracta de *Literatura mallorquina i compromís polític: homenatge a Josep M. Llompart*.

Som d'aquells que pensen que la vida és un camí que va de l'infant a l'infant. Pens que entre el primer i el darrer estat de consciència, tot i haver-hi una vida, no hi ha gaire diferència, perquè poc o gens ha mudat allò que és essencial, aquell 'jo' sempre esglaiat i impertorbable que se'ns deixondí quan érem infants. Per això, m'interessen l'infant i els seus assumptes, perquè tenc per segur que l'infant és el bessó del jo i la resta són afegitons.

En el cas de l'infant Miquel, intuïx un jo formant-se ja conscient que els pares havien perdut la guerra i que totes les seves il·lusions i esperances havien estat trepitjades. Una infantesa viscuda en les tenebres de la postguerra, la dels sermons a la trona i del dejuni per als pobres, la dels explotats que per no tenir lletra ni doblers no tenien altre remei que acalar el cap i dir amém, la de Falange Española Tradicionalista y de les Jons, la dels cacics i les beates, la de la censura omnipresent, fins i tot en el blanc i negre del cinema estantís de les produccions franquistes.

No obstant això, no obstant tanta tenebror, com a ell li agrada de qualificar aquell temps, l'infant Miquel se'n surt. Aconsegueix vèncer tota aquella grisor obrint de pinte en ample les portes del somni. Per això en Miquel és un somniador, però no d'aquests inofensius que sols volen badar retirats en el refugi interior; no, en Miquel és un somniador dels més perillosos, dels que somnien en colors i pretenen tocar i olorar tot allò que han burinat. I allò que desitjava amb totes les seves forces aquell infant pobler de nom Miquel López Crespí, allò que encara desitja, era/és que la truita es giri definitivament i que d'una vegada per totes les il·lusions i les esperances

dels seus pares es facin realitat; que els senzills acabin de dir amén, deslliurats de faixes doctrinals, desvetllats, deixondits pel camí de la cultura, protagonista, a la fi, de la història.

Vet aquí el compromís d'en Miquel, un compromís amb els seus, amb els senzills, els anorreats, els trepitjats, els oblidats. Per això mateix, emperò, calia fer memòria, calia escriure de bell nou la Història, sense perdre'n detall. Aquest llibre que teniu a les mans, n'és un exemple.

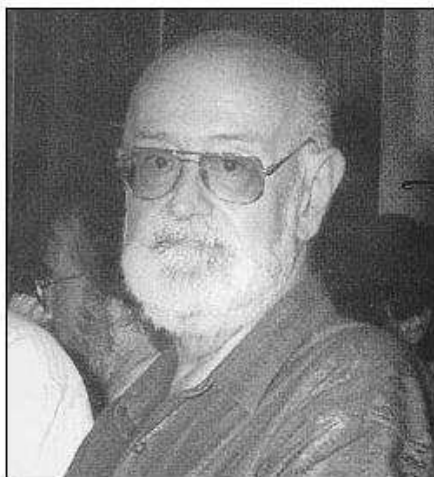
Diuen que l'oblit és l'altre nom de la memòria. Diuen que quan dormim i somniam (la fase REM l'anomenen) el nostre cervell destria allò que és superflu d'allò que és important. Sense buidar-nos, idò, de l'anecdòtic, no podem servir el que realment importa. Això ens passa a tots de forma automàtica i no té cap mèrit. El que té mèrit, però, és la tasca que duen a terme alguns somniadors de soca-rel com en Miquel, perquè produeixen en la memòria col·lectiva aquest efecte higiènic i necessari que hem atribuït a la fase REM del son: és la feina de persones com en Miquel la que ens ajuda a destriar allò que realment cal servir d'allò que ens és fàcilment prescindible.

És clar, emperò, que una tasca així té els seus perills i suposa no pocs desavantatges. Qui fa dissabte i treu la pols, qui treu el verim de la quotidianitat i la intranscendència, mostra el llautó dels que es mimetitzen en la banalitat anorreadora, i mostra els llautons

dels cíncics, dels menfotistes, s'arrisca a ser blasmat, injuriat, i a ser víctima dels atacs d'aquells que se senten descoberts. No és estrany, idò, que el punyent exercici d'introspecció col·lectiva que fa en Miquel, tal i com l'ha definit Ferran Lupescu en un excel·lent pròleg, faci del nostre escriptor una «nosa collonera» per a tots aquells que ens voldrien instal·lats en l'amnèsia permanent i que no perden oportunitat d'oferir-nos els més diversos subproductes de la banalitat.

No obstant això, en Miquel no afluixa. He escrit en altres ocasions que puc donar fe del rigor i de l'honestat d'en Miquel. Ell i jo hem compartit durant gairebé quatre anys curolles periodístiques, jo com a cap d'opinió del diari *El MUNDO a Balears*, ell com a articulista que no ha deixat mai d'estar empenyorat, ni amb el passat -deixondint els badocs amnèsics-, ni amb el present -practicant una crítica valenta i sense concessions vergonyants. No l'han aturat amenaces, ni insults, ni campanyes de desprestigi, però sobretot no l'han aturat subvencions institucionals, ni ha practicat aquesta tan nostra tirada a no criticar els nostres perquè són els nostres. En Miquel no fa concessions i, per a ell, literatura i opinió són una sola i indiscutible entitat.

Literatura mallorquina i compromís polític: homenatge a Josep M. Llompart, forma part del cicle memorialístic que comença l'any 1994 amb *L'Antifranquisme a Mallorca* (editat per El Tall), continuà amb *Cultura i antifranquismes* (Edicions de 1984, de l'any 2000); i seguí amb *No era això: memòria política de la transició* (El Jonc, 2001) i *Breviari contra els servils* (Calima, 2002). A *Literatura mallorquina i compromís polític*, les moltíssimes vivències de l'autor serveixen per a introduir-nos, capítol rere capítol, en la nostra història més recent fins a confegir un vertader «Qui és qui» en la literatura mallorquina, un «qui és qui» que forçosament resulta molt allunyat de certes antologies i enciclopèdies i que ens desvetlla noms i llinatges de tots aquells que es resistiren a fer una literatura acrítica, conformada, narcotitzada i anestèsica.

La por a la llibertat: Hitler (i II)

A part de les pseudoinfluències intel·lectuals, Hitler diu que ell no és amo absolut de les seves accions, sinó que obeeix a forces superiors a la seva voluntat. Déu, el destí, la Història o la natura, eren les forces a les que Hitler (deia que) obeïa. Ignoro si donà gaires demostracions que *realment* obeís aquestes forces. Era probablement una nova excusa per al seu despotisme. En aquest aspecte, cal recordar una frase que els franquistes moderns diuen sobre Franco (recordada quasi textualment): "Francisco Franco va governar amb fermesa com a dictador, inflexible, elemental, íntegre, honrat i espanyol fins a la medulla, essent només responsable davant Déu i la història".

Com si no hagués dit ja bastants despropòsits de Hitler, heus en aquí un altre. Hitler emprava el victimisme. No parava de repetir com el poble alemany era la "pobra víctima" dels atacs dels seus enemics, i els seus enemics els culpables. Fins assegura que el poble jueu (el qual era víctima d'ell i no a l'inrevés!) era el culpable "perquè la seva forma de veure les coses no tenia el seu nivell d'idealisme".

Fromm encara menciona més exemples del caràcter dictatorial de Hitler i del nazisme en general, però crec que aquests són suficients. Acabo només dient que, segons Fromm, hi ha esperances que el nazisme arribi al seu final perquè, senzillament, tant la por a la llibertat (una de les bases del nazisme) com l'amor a la llibertat són ineliminables, i els sistemes autoritaris "no poden eliminar la necessitat de llibertat".

El següent i últim capítol descriu la democràcia actual (o sigui, la dels anys seixanta, que fou l'època en què Fromm escriví *La por a la llibertat* (1965)).

Dedicat al meu amic Josep: "Per la llibertat de tots els pobles, visca Catalunya lliure".

Nota posterior

Responent a una crítica d'un lector, he de dir que passo per alt (mentant-los de passada) els factors purament polítics (com el crac del 29 o

el tractat de Versalles), no per considerar-los poc importants (que dediqui més espai als temes filosòfics no vol dir que els consideri més rellevants històricament), sinó perquè, degut a què he d'abreujar, he preferit els temes filosòfics i morals (que no necessàriament són els mateixos) en comptes dels polítics. Un altre aspecte és que Fromm dóna no molta més importància que jo als factors històrico-polítics, la qual cosa faria que parlar molt de temes polítics em faria poc fidel al llibre "*La por a la llibertat*". (Aquest capítol és un resum a "*La por a la llibertat*"; si volgués una anàlisi completa del nazisme no ho valdria presentar com un comentari a aquesta obra de Fromm, ni faria el capítol tan curt).

Per tant, aquest article sobre Hitler no és exhaustiu (ni tant sols en els temes més importants), ni es lliura de certa subjectivitat a l'hora d'escollir els temes. A més,

personalment crec que, el fet que el tractat de Versalles i el crac del 29 siguin temes més cone-guts, dóna peu a què no sigui tan necessari parlar d'ells. També hi ha d'haver la motivació d'explicar coses noves a qui ho llegeixi.

Crom el Nòrdic

Fotolit a Graphis

Els amors de Galatea (Continuació)

Isabel María Muñoz Carrión

NA GALATEA DEL SEGLE XXI

Na Galatea, nascuda a Grècia, no-drida dins l'ambient musical, còmic, tràgic del geni grec, no podia sentir-se indiferent als grans compositors vienesos i a la tradició musical i artística del país.

Els palaus no tenen cap transcendència per a ella, però sí tot allò que estigui relacionat amb la música, l'òpera, l'opereta, els concerts, els ballets...

Amb tals antecedents, no resulta gens estrany veure na Galatea assistint a quantes actuacions musicals es facin a la ciutat i, si és possible, als assaigs.

L'ASSAIG A L'ÒPERA

(Relat de galatea)

Un bo matí tota fresca i gerda, enfundada en túnica blava, teixida per les nimfes del Danubi. Als cabells amollats i lleugerament banyats per la suau brisa del riu lluiïa una flor. Era quelcom inherent a la seva personalitat, imitació, d'altra part, de George Sand, la qual delicadesa de sentiment compartia. Amb la gràcia i la decisió d'una nereida seu dins la barca i rema vers Viena; on va viure els dies més feliços de la seva existència i els més tràgics. Damunt el migdia, deixava el mitjà de transport que a la ciutat l'havia conduït. Era el començament de la tardor. Un sol pàl·lid, tebi encaientia l'ambient. Josef Schumeier, preparava un concert a l'Òpera. Els seus dits llenegaven sobre les tecles del piano amb la suavitat que la partitura requeria. Acoblament perfecte entre l'estació tardorenca i la composició: Horabaixenca de la tardor. La seva pell era blanca -sense cremar pel sol-. Cabells grisos. Edat madura. Els dits llargs i afilats. Amb l'agudesia i l'agilitat

de la consagració de tota una carrera artística dedicada al piano. En un moment de fuga de notes... les nostres mirades es varen trobar. Sense cap dubte, un nou amor renaixia dins el meu cor. Si la fletxada existeix, aquí la hipòtesi es compleix. Acabat l'assaig, els seus ulls recorrien el meu cos de dalt a baix. S'obria pas entre la multitud i es va acostar a mi. Era la dolça Galatea, enviada dels déus, per a la seva inspiració. Musa adorada i bella! Música blava! Aquí a Viena, on els grans compositors s'han donat cita, i han deixat un material viu i espiritual per a tota una existència. Mai no es concep Viena sens el do de l'espiritualitat musical.

Des d'aquest moment Galatea seria per a Josef Schumeier el que Galatea fou per a Dalí: el seu amor i la seva Musa. Musa, amor i bellesa: tres conceptes units en un sol posseïdor. Jamai dona qualcuna li havia despertat els sentiments de tendresa que na Galatea. Sols una nimfa com ella els hi podria donar.

EL DANUBI AL PAS PER ÀUSTRIA

Danubi, aigües griseses; cel plomós; sovint plujós; a vegades, sec. Entre el platejat del riu i el plom del firmament s'estenen, entre muntanyes de cims rodonencs i nombrosos i estrets colls, els faigs i els castanyers. I múltiples, i múltiples espècies que requeririen la presència d'un botànic per al seu coneixement. Bellesa de la tardor en tot el seu colorit. L'arc de sant Martí fet realitat. Des del vermell de la rosa

fins la violeta en flor. La vall del Danubi sempre ha estat lloc de cita d'intel·lectuals i artistes -sense anar més enfora Àngel Ganivet⁽¹⁾ va acabar amb la seva vida llançant-se al riu-. Galatea i J. Schumeier no en podien esser menys. Allà trobaren vora un paisatge meravellós, indrets històrics dignes d'assaborir i reviuir llur passat: els castells d'Aggstein i Dürnstein⁽²⁾, la venus de Willendorf... Tota ribera apareix salpicada de petits poblats: Melk, Spitz, Kremm, cadascun amb les seves característiques pròpies. En un remels del corrent fluvial apareixen una sèrie de casetes, de les quals el blanc, el groc i el blau de les façanes contrasten amb el gris cendrós de la tardor i de l'hivern. Hàbit estiuenc d'aristòcrates i d'adinerats. Aquests són el refugi nocturn de Galatea i Schumeier. I, dic nocturn, perquè durant el dia comparteixen l'amor i l'art, trescant per tota la vall. Galatea pinta. Schumeier composa. Aprofiten la curta llum del dia -de nou del matí fins les tres i mitja de la tarda- per a la musa de la inspiració. A la nit, de memòria, cadascú expressa a la tela i a la partitura allò viscut a la llum natural. "Concert en re menor", i el seu cèlebre "Crepuscle", totalment inspirat en la nimfa. I les nimfes del Danubi que varen quedar sense acabar.

Diví Danubi
per sempre inspiració
seràs d'artistes!

⁽¹⁾ Escriptor granadí

⁽²⁾ Castell on va estar tancar Ricard Cor de Lleó en la tercera Creuada.

(Continuarà)

Resum comparatiu		
juliol	2003	2002
Cel serè	27	14
Cel nuvolat	4	14
Cel cobert	0	3
Gelades	0	0
Calabruix	0	0
Boirades	0	1
Tempestes	4	3
Temp. màx.	38,2°	32,8
Temp. mín.	18,8°	15,6
Mitja del mes	27,4°	24,1
Màx. mitja	32,7°	29,2
Mín. mitja	21,6°	18,8
Pluja del mes	0	17,3
Pluja acumulada	370,6	384
vent a S.Llorenç	40,2	50
vent a Sa Fontpella	54	63
dirrecció	W	NW

LAS TEMPERATURAS MITJAS D'ELS JULIOLS

1996	23°
1997	23,6°
1998	24,7°
1999	24,6°
2000	24,7°
2001	25,2°
2002	24,1°
2003	27,4°

L	Depuradora	0
A	Ses Planes	0
	Es Recreo	0
P	Son Sureda	0
	Son Costes	0
L	Son Roca	0
U	Sa Fontpella	0
J	Son Vives	0
	Son Carrió	0
A	Infern	0
	Sant Llorenç	0

Tots es qui mirau sa meva misserable plana, recordau que aquí i en forma gràfica se sol explicar lo que ha plogut durant es mes.

Aprofitarem aquest espai mort per dit que fa més de seixanta dies que no ha caigut cap gota. Sa darrera borrasca de sa primavera va ser es dies 26, 27 i 28 de maig, amb una vintena de litres. De llavors ençà si ha caigut res més del cel ha estat pols d'Àfrica o de sa carretera de Son Servera.

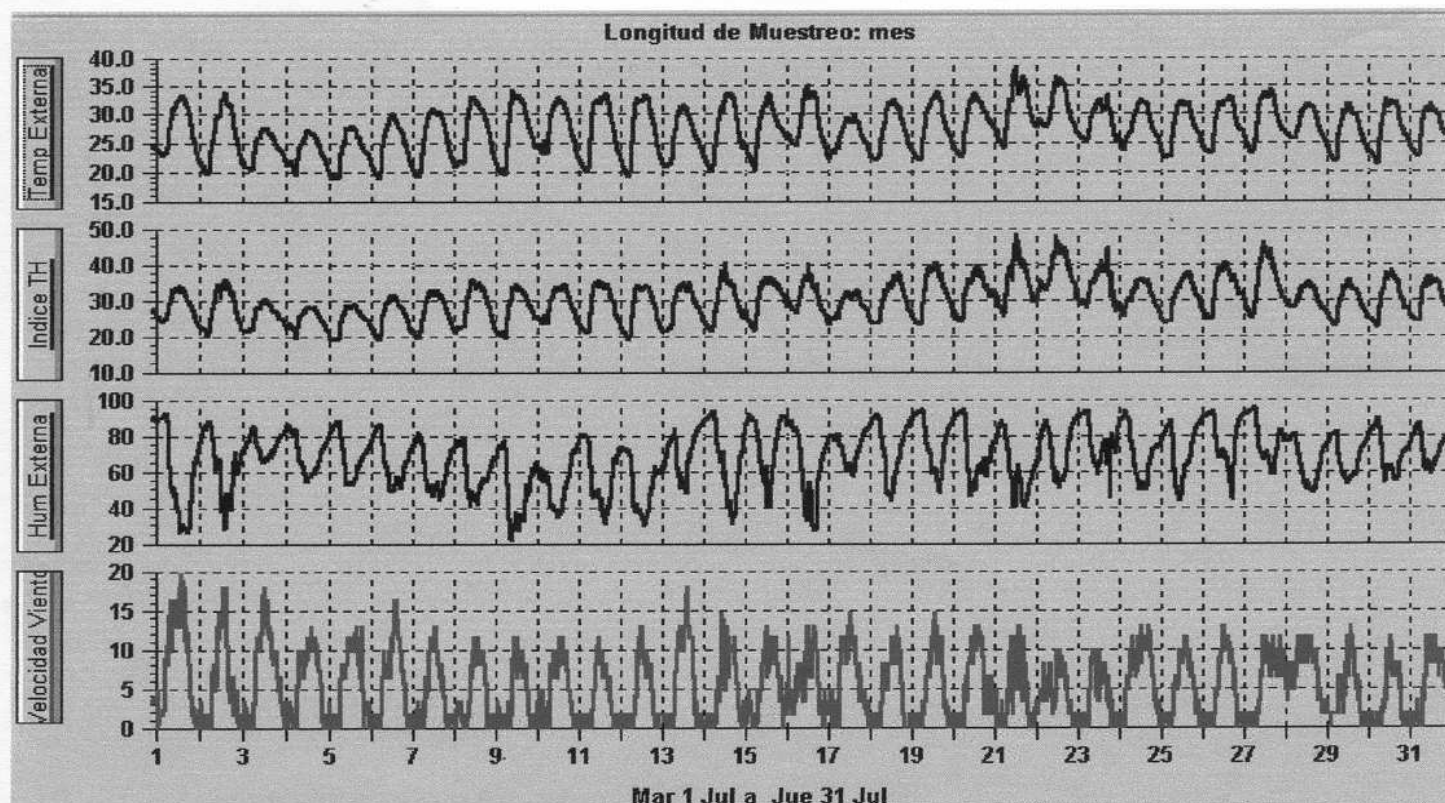
Es qui teniu sa bona costum de recollir aigo a sa cisterna, pensau que quan torni ploure serà roja, per tan heu de girar ses canals perquè ses primeres sons vagin defora, que tard o d'hora les farà.

Si es mes passat de juny va esser anomenat per esser molt càlid, es juliol ho ha estat encara més. Pegant un cop d'ull a ses temperatures mitjanes des darrers juliols veurem ses diferències.

A sa carta gràfica de baix tenim sa temperatura real de xafogor (índex TH), que dit amb altres paraules són es dies de calor més aferradissa.

Tot seguit tenim s'humitat relativa de s'aire i a baix sa velocitat des vent, que aquest més és curiós, perquè és una repetició diària i gairebé sempre igual: ses puntes corresponen a ses hores de més calor i ses baixades són durant ses nits. Tan sols sa nit des 28 an es 29 va ser una excepció, perquè aquest vespre bufava sa tramuntana, tot i que es refredament no se va deixar sentir quasi gens.

Xesc de sa Fontpella

Font: Estació pluviomètrica de Ca'n Xesc, Cardassar, 30 SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

Declaració dels drets de l'Home i del Ciutadà adoptada per l'Assemblea Constituent francesa del 20 al 26 d'agost de 1789 acceptada pel Rei de França el 5 d'octubre de 1789

Els representants del poble francès, que han format una Assemblea Nacional, considerant que la ignorància, la negligència o el despreu dels drets humans són les úniques causes de calamitats públiques i de la corrupció dels governs, han resolt exposar en una declaració solemne aquests drets naturals, imprescriptibles i inalienables; per a què, estant aquesta declaració contínuament present a la ment dels membres de la corporació social, puguin mostrar-se sempre atents als seus drets i als seus deures; per a què els actes dels poders legislatiu i executiu del govern, podent ésser confrontats en tot moment per als fins de les institucions polítiques, puguin ésser més respectats, i també per a què les aspiracions futures dels ciutadans, en ésser dirigides per principis senzills i incontestables, puguin tendir sempre a mantenir la Constitució i la felicitat general.

Per aquestes raons, l'Assemblea nacional, en presència del Ser Suprem i amb l'esperança de la seva benedicció i favor, reconeix i declara els següents *sagrats* drets de l'home i del ciutadà:

I. Els homes han nascut, i continuen essent, lliures i iguals quant als seus drets. Per tant, les distincions civils només es podran fundar en la utilitat pública.

II. La finalitat de totes les associacions polítiques és la protecció dels drets naturals i imprescriptibles de l'home; i aquests drets són llibertat, propietat, seguretat i resistència a l'opressió.

III. La nació és essencialment la font de tota sobirania; cap individu ni cap corporació poden ésser revestits de cap casta d'autoritat que no emani directament d'ella.

IV. La llibertat política consisteix en poder fer tot allò que no causi per-

judici als altres. L'exercici dels drets naturals de cada home, no té altres límits que els necessaris per garantir a qualsevol altre home el lliure exercici dels mateixos drets; i aquests límits només poden ésser determinats per la llei.

V. La llei només ha de prohibir les accions que són perjudicials a la societat. El que no està prohibit per la llei no ha d'ésser destorbat. Ningú s'ha de veure obligat a allò que la llei no ordena.

VI. La llei és expressió de la voluntat de la comunitat. Tots els ciutadans tenen dret a col·laborar en la seva formació, sigui personalment, sigui a través dels seus representants. Ha d'ésser igual per a tots, tant si és per castigar com per premiar; i essent tots iguals davant ella, tots són igualment elegibles per a tots els honors, col·locacions i ocupacions, d'acord amb les respectives capacitats, i sense cap altra distinció que la creada per les seves virtuts i coneixements.

VII. Cap home pot ésser acusat, arrestat i mantingut en el seu confinament, excepte en els casos determinats per la llei, i d'acord amb les formes per ella prescrites. Tot aquell que promogui, sol·liciti, executi o faci que siguin executats ordres arbitraris, i tot ciutadà requerit o aprehès per virtut de la llei ha d'oïr immediatament, i es fa culpable si ofereix resistència.

VIII. La llei no ha d'imposar altres penes que aquelles que són evidentment necessàries; i ningú ha d'ésser castigat sinó en virtut d'una llei promulgada amb anterioritat a l'ofensa i legalment aplicada.

IX. Tot home és considerat innocent fins que no ha estat convicte. Per tant, sempre que la seva detenció es faci esdispensable, s'ha d'evitar per llei qualsevol rigor major que l'indispensable per assegurar la seva persona.

X. Cap home pot ésser molestat

per raó de les seves opinions religioses, sempre que en manifestar-les no es causin trastorns de l'ordre públic establert per la llei.

XI. En vista que la comunicació sense traves dels pensaments i opinions és un dels més valuosos drets de l'home, tot ciutadà pot parlar, escriure i publicar lliurement, tenint en compte que és responsable dels abusos d'aquesta llibertat en els casos determinats per la llei.

XII. Essent necessària una força pública per a la protecció dels drets de l'home i del ciutadà, es constituirà aquesta força en benefici de la comunitat, i no per al profit particular de les persones que l'hauran constituïda.

XIII. Essent necessària, per sostenir la força pública i la resta de despeses del govern, una contribució comuna, aquesta ha d'ésser distribuïda equitativament entre els membres de la comunitat, d'acord amb les seves facultats.

XIV. Tot ciutadà té dret, tant pel seu compte com a través del seu representant, a emetre vot lliurement per determinar la necessitat de les contribucions públiques, la seva adjudicació i la seva quantia, sistema d'amillament i duració.

XV. Tota comunitat té dret a exigir a tots els seus agents comptes sobre la seva conducta.

XVI. Tota comunitat on no estigui estipulada la separació de poders i la segurtat de drets necessita una Constitució.

XVII. Essent inviolable i sagrat el dret de propietat, ningú no podrà ésser-ne privat, excepte en els casos de necessitat pública i evident, legalment comprovada i en condicions d'una indemnització prèvia i justa.

(Rebut per correu electrònic)